

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
15 Αυγούστου 1979
Τιμή φύλλου δρχ. 10
Έτος 3ο Αριθμ. φύλλου 36
Ηράκλειον 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΖΩΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΣ

Του ΜΑΝΩΛΗ ΖΟΥΜΑΚΗ

Η ΥΠΑΙΘΡΟΣ ΕΡΗΜΩΝΕΤΑΙ

Η διαπίστωση αυτή είναι γενική και δε χρειάζεται κανείς ν' ανατρέξει στις «έπισημες» στατιστικές για να το αποδείξει.

ΤΗΝ κατάντια του χωριού την ξέρουν καλά όσοι έχουν το κουράγιο να μείνουν ακόμη σ' αυτό. Ειδικότερα οι νέοι, μπροστά, στην καταδίκη να μείνουν για όλη τους τη ζωή μακριά από τα «έγκοσμα» εγκαταλείπουν μαζικά τα χωριά μας.

Η ΜΕΓΑΛΗ διαφορά μεταξύ πόλης και χωριού (σε όλους τους τομείς) που είναι αποτέλεσμα της εγκατάλειψης της υπαίθρου από το κράτος, οδηγεί αναγκαστικά τους νέους στις πόλεις για «καλύτερη ζωή».

ΣΤΕΝΑ δεμένο με αυτό είναι και το ότι οι νέοι που θέλουν να μορφωθούν, και που αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι της νεολαίας, φεύγουν από την επαρχία μας.

ΜΑ εκτός από τους λόγους που προαναφέραμε υπάρ

χει ακόμα ένας αρκετά σημαντικός: Είναι η δίψα της νεολαίας για ψυχαγωγία. Για ψυχαγωγία σωστή, που θα διαπαιδαγωγεί τους νέους, θα τους μαθαίνει, θα τους προβληματίζει...

ΣΗΜΕΡΑ στην επαρχία μας, και γενικότερα στην υπαίθρο, δεν υπάρχει οργανωμένη πολιτιστική ζωή, γιατί ακριβώς δεν υπάρχει οργανωμένο πολιτιστικό κίνημα.

ΛΕΙΠΟΥΝ οι μορφωτικοί σύλλογοι, λείπουν οι βιβλιοθήκες, λείπουν γενικά οι φορείς εκείνοι που θα συντελούσαν στη διάδοση της τέχνης, της μόρφωσης, της μουσικής, του αθλητισμού. Οι φορείς που θα ξαναγύριζαν τους νέους στις γνήσιες ρίζες του λαϊκού μας πολιτισμού, στις πλούσιες αγωνιστικές παραδόσεις της επαρχίας μας.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΛΟΙΠΟΝ ΝΑ ΓΙΝΕΙ;

Ν' ΑΦΗΣΟΥΜΕ τον τόπο μας να μαραίνεται στο περιθώριο της κρατικής αδιαφορίας; Στο περιθώριο της

κοινωνικής ζωής; Σίγουρα όχι. Η επαρχία μας διαθέτει πλούσιο πνευματικό και λαογραφικό υλικό. Μπορούμε να το αξιοποιήσουμε, να το διαδώσουμε. Δίχως να περιμένουμε από τις υποσχέσεις (απ' αυτές είμαστε χορτάτοι), μόνοι μας, με πρώτο απ' όλα τις κοινότητες, τους συλλόγους της Αθήνας και του Ηρακλείου, τη νεολαία, τους αγροτικούς συλλόγους να μπούμε επικεφαλής μιας σταυροφορίας που θα ανοίγει νέες προοπτικές στην κοινωνική ανάπτυξη του τόπου. Αυτή η σταυροφορία δεν μπορεί παρά να βρθεί σύμφωνος και όλους τους προοδευτικούς επιστημονικούς παράγοντες της επαρχίας μας, που η συμβολή τους είναι κάτι παραπάνω από αναγκαία.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ εκδηλώσεις στη Βιάννο αποτέλεσαν το πρώτο βήμα. Μπορούνε και το εύχομαστε να καθιερωθούν σαν θεσμός.

ΜΑΝ. ΖΟΥΜΑΚΗΣ

Αλκίφρονος 5 Πετράλωνα, Αθήνα.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ 29

ΙΟΥΛΙΟΥ 1979

Πραγματοποιήθηκε στις 29 Ιουλίου, με επιτυχία η πανεπαρχιακή πολιτιστική εκδήλωση, που οργάνωσαν όλοι οι κοινωνικοί φορείς της επαρχίας μας.

Μικρό το χρονικό διάστημα της προετοιμασίας, διαταγμοί και αμφιταλαντεύσεις σε πολλούς, ακόμη και σε μέλη της επιτροπής, για το αν μπορούσε να πραγματοποιηθεί η εκδήλωση και μάλιστα σε πανεπαρχιακή κλίμακα και ν' αγκαλιάσει όλους τους τομείς που προγραμματίστηκαν. Πολλές αμφιβολίες για το αν ο κόσμος θα πρόσφερε αντικείμενα για την έκθεση, πώς θα διασφαλιζόνταν και πολλά άλλα.

Όλα όμως ξεπεράστηκαν με μεθοδικότητα και αποφασιστικότητα. Η επιτροπή τύπωσε ενημερωτική εγκύκλιο που μοιράστηκε σ' όλα τα σπίτια της επαρχίας, εξηγούσε με λεπτομέρειες τους σκοπούς της έκθεσης και κάλούσε όλες τις συνεπαρχιώτισσες και συνεπαρχιώτες να συμμετάσχουν στην προσπάθεια που ξεκίνησαν για την προβολή της τέχνης των προγόνων μας σ' όλες τις εκδηλώσεις της ζωής.

Ύστερα από την ενημέρωση αυτή, μέλη της επιτροπής από τον πρόεδρο της κοινότητας Άνω Βιάννου, κοινοτικούς συμβούλους και μέλη του Συλλόγου Γυναίκων Βιάννου επισκέφτηκε όλα τα χωριά, σε συνεργασία με τους προέδρους των Κοινοτήτων, Ιερείς και δασκάλους, πέρασε από τα σπίτια και κατάρτισε όλα τα αντικείμενα που θα στέλ

νονταν στην έκθεση. Παράλληλα ετοιμάστηκαν οι χώροι της έκθεσης και από τις 25 Ιουλίου άρχισαν να συγκεντρώνονται

1870 πατανίες, φιλέδες, κουρτίνες, ασπροκνήματα, κάδρα χρυσοκέντητα και από κουκούλια, πλεκτά από ίνες αθανάτου

Από τον αγιασμό.

στη μεγάλη αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου και το Κοινοτικό κατάστημα Άνω Βιάννου. Καταρτίστηκε επιτροπή περιφρούρησης των από νέους, μαθητές και φοιτητές που βρίσκονταν στην επαρχία, με ένα κοινοτικό σύμβουλο κάθε βράδυ.

Την Παρασκευή, 27 Ιουλίου, άρχισε η τοποθέτηση των εκθεμάτων.

Στη μεγάλη αίθουσα του Σχολείου τοποθετήθηκαν τα υφαντά, πλεκτά, κεντητά, τζεβρέδες, κίλιμια κεντημένα τό

και πολλά άλλα. Όλα δημιουργήματα του προηγούμενου αιώνα, παιδιάρα και των αρχών του αιώνα μας...

Όλα αυτά εντυπωσίασαν τους επισκέπτες για τη λεπτή τέχνη και το γούστο των γιαγιάδων και προγιαγιάδων των Βιαννιτών.

Για την προετοιμασία της αίθουσας εργάστηκαν με θέρμη μέλη του Συλλόγου Γυναίκων, οι μηχανικοί κ.κ. Ρίτα Μάστορα - Καταράκη και Μαν. Καρακωνσταντάκης και οι Βιαν-

νίτης αρχαιολόγος Αδάμ Αθουσάκης, που βρέθηκε στη Βιάννο με άδεια. Πολύ συνέβαλε ακόμη στην προετοιμασία μα και στην όλη επιτυχία της έκθεσης η προΐσταμένη του Γραφείου Οικιακής Οικονομίας της Διευθύνσεως Γεωργίας κ. Ειρήνη Παπαδάκη, που είναι δεμένη με την επαρχία και τη θεωρεί σαν δικό της τόπο.

Στη μικρή αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου τοποθετήθηκαν σύγχρονες αγιογραφίες και πίνακες ζωγραφικής. Το τμήμα επιμελήθηκε ο συνεπαρχιώτης ζωγράφος Μανώλης Ψαράκης.

Στο υπόστεγο της κ. Μαρίας Αθουσάκη τοποθετήθηκαν τα γεωργικά και τυροκομικά εργαλεία, αποστακτήρας, κηροποιείο και αγροτικά προΐόντα που για τη συγκέντρωσή τους φρόντισαν ο πρόεδρος του Συνεταιρισμού Βιάννου κ. Ι. Μπριντάκης, ο πρόεδρος του Αγροτικού Συλλόγου Καλαμιού κ. Ν. Τζανάκης και πολλοί αγρότες.

Στο Κοινοτικό κατάστημα, εκτός από τη Βιβλιοθήκη που επιμελείται η δ. Ξανθίπη Αγαπάκη, σε διπλανή αίθουσα τοποθετήθηκαν δέκα φωτογραφίες από αγιογραφίες που φυλάσσονται στο ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου και προέρχονται από εκκλησίες του Χόνδρου, Αγ. Βασιλείου και Σύμης, επίσης τέσσερις φωτογραφίες αρχαιολογικών ευρημάτων, γνωστά αρχαιολογικά ευρήματα που γι' αυτά φρόντισε ο καθηγητής κ. Γεώργ. Μαργαριτάκης.

Στην ίδια αίθουσα ήταν εκτεθειμένα βιβλία που έχουν γράψει Βιαννίτες μα και βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες που αναφέρονται στην επαρχία. Επίσης φωτογραφίες του Βιαννιτή Επισκόπου Αρκαδίας Νικόδημου Κατσαράκη, του πρωθυπουργού της Κρητικής Πολιτείας Γ. Παπαμαστοράκη, των βουλευτών Γρ. Βερυκοκάκη και Ι. Παπαμαστοράκη, αγωνιστών πολλές άλλες φωτογραφίες και πίνακες αγωνιστών όλων των εποχών, καθώς και διάφορα παλιά έγγραφα.

Γι' αυτά φρόντισε με πραγματική αφυσίαση ο κ. Μανώλης Καδιανός, συντοχός δάσκαλος, ο πιο γέρος στην επιτροπή, ο

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 2

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ηράκλειο 27-7-1979
Πρός: Τήν Εφημερίδα
«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
Οδός 1866 αρ. 110
Ενταύθα

(Διά του Γραφείου Δημ. Σχέσεων Νομαρχίας Ηρακλείου)

ΘΕΜΑ: «Βελτίωση βατότητας επαρχ. οδού Ηρακλείου - Βιάννου - όρια Νομού Λασιθίου».

Απάντωντας σε σχετικό δημοσίευσή σας με τον τίτλο «Για τον κ. Νομάρχη (αριθ. Φ. 35) 15-7-79 ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ) που αφορά το αντικείμενο που αναφέρεται στο θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Η εργασία που κάναμε στον επαρχ. δρόμο Βιάννου, από Αγ. Παρασκήσις - Μελέσσεις - Αλάγνι - Χουμέρι - Αρκαλοχώρι — Γαζέπη Μύλος, λέγεται «επισκευή και στοιχειώδης συντήρηση» και αντιμετωπίζεται με τις διατιθέμενες κάθε χρόνο μικροπιστώσεις συντηρήσεων του οδικού δικτύου του Νομού. Γι'α την επισκευή αυτού του δρόμου διατέθηκε ειδική πρόσθετη πίστωση 1.000.000 δρχ. Έτσι καταφέραμε να ανακουφίσουμε την κυκλοφορία, πράγμα που σεις αναγνωρίζετε.

2. Μετά του Γαζέπη το Μύλο και συγκεκριμένα στις θέσεις που γράφετε (μετά την Παναγιά, Χαράκωβρη, κοντά στην Κ. Βιάννο κ.λπ.), υπάρχουν πράγματι σοβαρές καθιζήσεις του δρόμου, οφειλόμενες σε υπόγεια νερά και τη φύση του εδάφους γενικότερα, που απαιτούν ειδικές και σοβαρές πιστώσεις για την αποκατάστα

σή τους. Χρειάζεται να γίνει εξυμνωση του εδάφους στις θέσεις αυτές, στραγγιστικές κ.λπ., για να γίνει μετά η σωστή και πλήρης αποκατάσταση του δρόμου. Αν δεν γίνουν αυτά τα έργα, αλλά επιστρέψουμε τις καθιζήσεις αυτές με ασφαλτοτάπητα, πράγμα που δεν έγινε, είναι φυσικό και επόμενο να νέες υποχωρήσεις του εδάφους το χειμώνα να καταστραφεί.

3. Από τις ίδιες εργαλαβίες των συντηρήσεων έχουμε προβλέψει και φέτος την επισκευή και στοιχειώδη συντήρηση του ίδιου δρόμου, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για βελτίωση της βατότητάς του. Τέλος σας γνωρίζουμε ότι η ριζική αποκατάσταση του δρόμου αυτού απαιτεί μια αρκετά σημαντική πίστωση, που δεν έχουμε στη διάθεσή μας επί του παρόντος.

Εντολή Νομάρχη
Ο Διγνήτης Τεχν. Υπηρεσιών
ΦΡ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ
Πολ. Μηχ. Δ.Ε. με 2ο β.

ΣΗΜ. «Β.Ν.» Σημειώνουμε ιδιαίτερα τη γλώσσα της ειλικρίνειας με την οποία είναι γραμμένο το παραπάνω έγγραφο της Νομαρχίας Ηρακλείου. Πιστεύουμε πως θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια να διατηρηθεί η βατότητα του δρόμου στη σημαία που αναφέρονται. Πιστεύουμε πάντα, κι αυτό το λένε όλοι οι ειδικοί, πως όσα χρήματα και αν διατεθούν για την επισκευή και συντήρηση ενός δρόμου, είναι πολύ λιγότερα απ' όσα κερδίζει η εθνική οικονομία σε καύσιμα και φθορά από τα διάφορα τροχοφόρα που κινούνται σ' αυτόν. Όσον αφορά τη ριζική αποκατάσταση του δρόμου αυτού αφιερώνουμε με το ακόλουθο σημείωμα.

ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

Όπως φαίνεται από το παραπάνω έγγραφο της Νομαρχίας Ηρακλείου, που λεπτομερής στοιχεία, μπορεί να παραθέσει η αρμόδια υπηρεσία, το κομμάτι του δρόμου που αναφέρεται στο έγγραφο, χρόνια τώρα έχει εγκαταλείψει τις τεχνικές υπηρεσίες της Νομαρχίας Ηρακλείου, πολλά χρήματα έχουν

σπαταληθεί με ημίμετρα και πασαλείματα, χωρίς να απαλλάσσονται οι κάτοικοι μα και οι πολλοί περαστικοί από την ταλαιπωρία, τους κινδύνους και τις ζημιές.

Γράφουμε στο σημείωμά μας προς τη Νομαρχία πως οι ζημιές των τροχοφόρων δεν είναι ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 6

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Άρχισαν οι προετοιμασίες για την έκθεση κι εφέτος του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου.

Η επιτροπή που εκλέχτηκε στην περυσινή συνάντηση των εκπροσώπων της 'Επαρχίας σ' 'Αμυρά ανάθεσε σε κάτοικο του Χωριού 'Αμυρά τον ποτισμό των γύρω από το 'Ηρώο δένδρην λίαν και την καθαριότητα του γύρω χώρου.

Σε λίγες μέρες συνέρχεται σε συνεδρίαση για να μελετήσει τον τρόπο που θα οργανωθεί κι εφέτος το Πανεπαρχιακό

Μνημόσυνο την Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου σύμφωνα με την απόφαση που πήραν οι 'Εκπρόσωποι της 'Επαρχίας σε συνάντησή τους τον περασμένο 'Ιούνιο στη Βιάννο.

Πρέπει όμως να προχωρήσει σύντομα στη σύνταξη του προγράμματος, την αποστολή προσκλήσεων και την μελέτη όλων των λεπτομερειών για να πάρεται φέτος πιο πλατιά έκταση.

Γι' αυτό χρειάζεται να καταβληθεί προσπάθεια για κινητοποίηση περισσότερου κόσμου.

Να εξασφαλιστεί η συμμετοχή και των χωριών του μέσας Δήμου αλλά και των σχολείων με την συμμετοχή των μαθητών. Γι' αυτό θα πρέπει έγκαιρα να φροντίσουν οι δάσκαλοι και καθηγητές της 'Επαρχίας.

Παράλληλα να φροντίσει κάθε συνεπαρχιώτης για την οικονομική ενίσχυση της 'Επιτροπής στέλνοντας την συνεισφορά του στον ταμείο της 'Επιτροπής κ. 'Εμμ. Τζιράκη δ/λο 'Αμυρά ή στους Συλλόγους Ηρακλείου και 'Αθήνας.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιεύθυνση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδικοείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Γεώργιος — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Γεωργίου Κωνσταντίνος — Άμυρά	31449

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στό Συκολόγο:

Η Ελένη σύζυγος Εμμ. Αγαπούλακη γέννησε αγόρι

Στ' Αμυρά:

Η σύζυγος Χαριδήμου Παντοβάρη γέννησε κορίτσι

ΓΑΜΟΙ

Στ' Αμυρά:

Η Πόπη Γ. Ραπτάκη με τον Γιάννη Στυλ. Γεωργιαννάκη

Η Κλεάνθη Σταυρακάκη με τον Στραταντωνάκη Δημήτριο από το Χόνδρο.

Στόν Πεύκο:

Η Παναγιώτα Χ. Παπαδημητροπούλου με τον Νικόλαο Θεοδοσάκη από το Χόνδρο.

Στό Καλάμι:

Ο Μανώλης Κασωπάκης με τη Γρηγορία Επιτροπάκη.

Στό Χόνδρο:

Ο Γιάννης Ψαρολογάκης με τη Στέλλα Μανετάκη

Στή Βιάννο:

Αικατερίνη Αντ. Αγαπάκη και Δημήτριος Καταραχιάς από τὰ Τρίκαλα.

Η Ελένη Γ. Λουλάκη και ο Νίκος Στυλ. Καρλάκης από τὰ Χανιά.

Στή Σύμη:

Ο Κ. Αλεξαντωνάκης και η Ε. Κασοκεράκη

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στό Κεφαλοβρύσι:
Η Αναστασία σύζ. Κοσμά Μοσχοβάκη.

Στ. Αμυρά:
Η Αικατ. Κονσολάκη, σύζυγ. του Νικόλαου (Λάμψη).

Στή Βιάννο:
Ο Γεώργιος Βαρδιατζάκης, Η Ειρήνη Γουρνεζάκη

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

—Ο Γεώργιος Έμμ. Βαρδιατζάκης, που πέθανε σ' ηλικία 88 ετών, ήταν και έζησε ως καλός Χριστιανός, Οικογενειάρχης, καλ λιεργητής και Συνεταιριστής, ως καλός πατριώτης και μαχητής στους πολέμους: Βαλκανικούς, Πρώτο Παγκόσμιο και Μικρασιατικό. Ή μνήμη του ας είναι αιωνία και στους δικούς του οδηγητής.

—Επίσης πέθανε από καλπάζουσα λευχαιμία και σ' ηλικία 52 ετών η αξεχάστη Ειρήνη Ι. Γουρνεζάκη τὸ γένος Άποστ. Μιχαλάκη.

Τὴ λυπήθηκε βαθύτατα και

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τους Κ. Αλεξαντωνάκη και Ε. Κασοκεράκη, που παντρεύτηκαν στην Κάτω Σύμη, συχαίρομε θερμά και τους ευχόμεστε χαρούμενη ζωή.

Έλενη — Μήτσος και Νίκος Μπιτσακάκης.

ΔΩΡΕΕΣ

—Ο κ. Μιχ. Ι. Βαδουρανάκης μὰς παρέδωσε 2000 δρχ. για τὸ Φιλάνθρωπο Ταμείο Βιάννου στή μνήμη του πατέρα του ἀντὶ μνημοσύνης.

—Στόν Υγειονομικό Σταθμό Βιάννου ὁ κ. Μανώλης Μ. Δοριάκης πρόσφερε 1000 δρχ. στή μνήμη τῶν γονέων του.

τὴν κήδευσε πάνδημα δόκλιχη ἢ κωμὸπολη Βιάννου, γιατί ἦταν ἁγία, σεμνή, ἄγνη κι ἄδολη σὺς τρόπους της, ἐργατική, ἀποδοτική και στοργική πρὸς τὴν οἰκογένειά της και μ' αἰσθηματὰ ἀγάπης και σεβασμοῦ πρὸς τὸν πλησίον της.

*Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη της.

ΝΙΚ. ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Τὴ Θεανὼ Έμμ. Νοδαράκη, που πήρε τὸ δίπλωμα τῆς Ἄνω τάτης Σχολῆς Τοπογράφων του ΕΜΠ και τῆς δόθηκε ὑποτροφία για τὴν Ἄμερική, τὰ Β.Ν. συχαίρου θερμά.

ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ο συναπαρτιώτης και συνεργάτης τῶν Β.Ν. κ. Γιάννης Δημητρομανωλάκης μετατέθηκε λόγω προαγωγῆς στή Διεύθυνση του Τελωνείου Σούδας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Παπαμαρθαϊάκη Θεσ)κη. Περιμένουμε τὴ συλλογή σας με τὶς βιαννίτικες παροιμίες.

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ
ΤΟ ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ
ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
(σὴ Δημητική)
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΚΝΩΣΟΣ»
ΑΘΗΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴ σελίδα 1

πως ευχαριστιόταν νὰ τὸ λέει.

Τὸ πρῶτὴ Κυριακῆς συμπληρώθηκαν ὅσα κενὰ εἶχαν μείνει, και πρὶα πανὺ στήν πλατεία με τὶς λέξεις «Πανεπαρχιακὴ Πολιτιστικὴ Ἐκδήλωση» και «Η Βιάννος σὰς καλωσορίζει», ἐδῖναν γιορταστικὴ ὄψη στήν κωμὸπολη.

Στὶς 10.30' στὸ «Πλακάδο» τῆς αὐλῆς του Δημ. Σχολείου διπλά ἀπὸ τὴν προτομὴ του

Παπαγιάννης. Στὸς ἐπισκέπτες ἐδῖναν πληροφορίες για τὰ ἐκθέματα μέλη του Συλλόγου Γυναικῶν. Στὸς ξένους ἐπισκέπτες δῖνόνταν ἕνα βιβλίο του Κωνδουλᾶκη, ἕνα ἐντυπο ξενάγησης στήν ἐπαρχία και βιαννίτικα ξεροτήγανα. Συνεχίστηκε ἡ ἐπίσκεψη σὲ ὅλα τὰ τμήματα και πολλοὶ ἐπισκεφτήκανε και τὶς ἀγιογραφίες τῆς Ἁγίας Πελαγίας στὸ Σωρὸ.

Η ἐπίσκεψη στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο τῆς Σῦμης και τὸν τὰ-

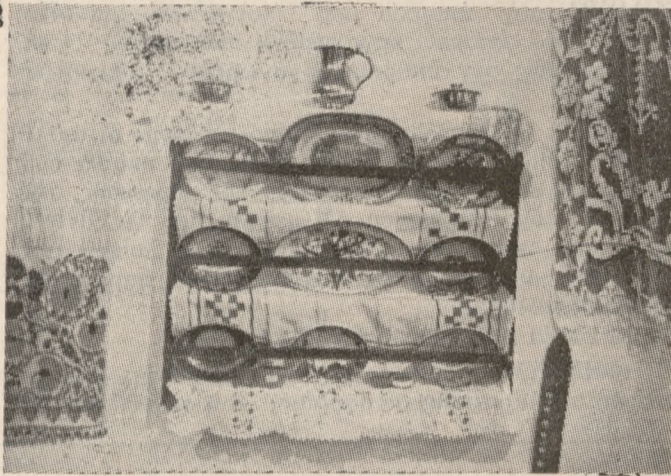
τα γίνονταν ἀπαγγελίες, ὅπως ἡ Βιάννος του Στᾶθη Μάστορα, ἀποσπάσματα ἀπὸ ἔργα του Κωνδουλᾶκη και ἄλλα...

Οι Βιαννίτες και Βιαννίτισσες χόρευαν και τραγουδῖσαν με χρι τὶς πρῶτες πρωινῆς ὥρες. Θυμῆθηκαν παλιῆς βιαννίτικες βραδιῆς κι ἐυχῆθηκαν μὴ ἄλλο φορὰ νὰ ἔχουν καλύτερες καιρικῆς συνθήκες για νὰ πάρει τὸ γλῆντι ἀκόμη μεγαλύτερες διαστάσεις.

Η ὅλη ἐκδήλωση κινηματογραφηθήκε με φροντίδα του Συλλόγου Βιαννιτῶν τῆς Αθῆνας, που ευχόμεστε νὰ ετοιμαστῆ και νὰ τὴ δοῦμε σύντομα. Η πανεπαρχιακὴ πολιτιστικὴ ἐκδήλωση εἶχε ευρύτερη ἀπήχηση.

Πολὺ ευνοϊκὰ λόγια ἀκούστηκαν ἀπὸ παντοῦ. Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρας, που ἐπιθυμῆ νὰ λέγεται Πέτρας και Ἀρκαδίας, γιατί ἡ Βιάννος ἦταν ἡ πρῶτὴ ἐπισκοπικὴ ἔδρα με τὸ ὄνομα Ἐπισκοπῆ Ἀρκαδίας, ἐμῖνε ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἐκδήλωση, θεωρεῖ παράλειψη καθήκοντος τὴ μὴ συχνὴ ἐπίσκεψή του στήν ἐπαρχία, ἐπιθυμῆ και ὑπὸ σχετῆ τὴ συμπάραστάσή του σὲ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Ἐπαρχίας.

Ο ἐκπρόσωπος τῆς Νομαρχίας κ. Ψαρολογάκης δῆλωσε ἀνὰ μεσα στὰ ἄλλα: «Πολὺ καλὴ ἡ ἐκδήλωση, πολὺ καλῆς οἱ ἐντυπώσεις που ἄφησε» και ἐυχῆθηκε ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ νὰ ἐπαναληφθῆ και του χρόνου και συνεχῆς.

Ένα τμήμα ἀπὸ τὴν ἐκθεση

Κωνδουλᾶκη, στήθηκε τὸ τραπέζι και ἔγινε ὁ ἀγιασμός. Στὸ γύρω χῶρο και τὴν πλατεία οἱ προσκεκλημένοι και οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας.

Στὴν ἐκδήλωση παραβρέθηκαν ὁ Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρας κ. Δημήτριος με τὸν Γραμματέα τῆς Μητροπόλεως και τὸ γιατρὸ κ. Τουτουδάκη, ὁ κ. Ψαρολογάκης ὡς ἐκπρόσωπος του κ. Νομάρχη που βρισκόταν σὲ ἄδεια, ὁ υπομοίραρχος κ. Πυροβολάκης ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Διοικήσεως Χωρ)κῆς Ἡρακλείου, οἱ ἐκπρόσωποι του Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἀρχαιολόγοι κ.κ. Ζήσης Μπόνιας και Ἀντ. Βασιλάκης. Τὴν Δ)ση Γεωργί-ας ἐκπροσώπησε ἡ Προ)σταμένη του Γραφείου Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καθῆγῆτρια κ. Ειρήνη Παπαδάκη και τὴν Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Ἡρακλείου ὁ κ. Κώστας Στεφανάκης. Παραβρέθηκαν ἐπίσης ὁ δημοσιογράφος κ. Μανώλης Δανδουλάκης, πολλοὶ φίλοι τῆς Βιάννου, πολλοὶ Βιαννίτες που μῆνον στὸ Ἡράκλειο, τὴν Αθῆνα και ἄλλου και πολλοὶ κάτοικοι τῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας.

Τηλεγραφήματα συμπάραστασης ἐπέταλαν ὁ υπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Κεραλογιάννης και οἱ βουλευτῆς κ.κ. Κ. Μπαντουβᾶς και Αθ. Σκουλάς.

Μετὰ τὸν ἀγιασμό χαίρετῖσαν τὸς παρεμεισκόμενους ὁ Δ)ντῆς του Δημ. Σχολείου Βιάννου κ. Γιάννης Νεραντζάκης, ὁ πρόεδρος τῆς Οργανωτικῆς Επιτροπῆς και πρόεδρος Κοινότητος Ἄνω Βιάννου κ. Μιχ. Περβολαράκης, ἡ ἐκπρόσωπος του Συλλόγου Γυναικῶν Βιάννου φιλόλογος δ. Μαρίνα Μπριντάκη, και ὁ Πρόεδρος του Συλλόγου Βιαννιτῶν τῆς Αθῆνας κ. Γιάννης Κασαπάκης. Μίλησαν στή συνέχεια ἡ κυρία Ἄννα Σικελιανὸς και ὁ ἀρχαιολόγος κ. Ζήσης Μπόνιας. Τὶς ὁμιλίες τους δημοσιεύουμε σὲ ἄλλη σελίδα.

Ἀκολούθησαν τὰ ἐγκαίνια. Τὴν ταινία ἔκοψε ἡ κ. Σικελιανὸς, στήν ὁποία παραχώρησε τὴν θέση του ὁ Σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ. Δημήτριος. Στὴν αἴθουσα του Σχολείου ἀκουγόταν μουσικὴ ὑπὸ κρουση ἀπὸ Κρητικὴ μουσικὴ και μουσικὴ Μαρκόπουλου. Τὴν ἐγκατάσταση ἔκανε ὁ κ. Μανώλης

φο του Χατζηαναγνώστη ματαϊώθηκε γιατί ὁ δρόμος εἶναι ἀδιάβατος. Ἐτσι φάνηκε για μὴ ἀκόμη φορὰ ἡ ἀνάγκη νὰ φτιαχτῆ ὁ δρόμος πρὸς τὸ Ἰερό του Ἐρμῆ και τῆς Ἀφροδίτης, για νὰ μποροῦν νὰ τὰ ἐπισκεπτόνται πολλοὶ δικοὶ μας και ξένοι που τὸ ἐπιθυμοῦν. Ἀλλὰ με λίγη προσπάθεια μπορεῖ νὰ προχωρήσει πρὸς τὸν «Ομαλό» και νὰ δοθῆ ἡ δυνατό

Ἀπὸ τὴν προετοιμασία τῆς ἐκθεσης.

τητα για τὴν ἀξιοποίηση τῆς περιοχῆς με ορεινὸ τουρισμό.

Στὴ Σύμη προσφέρθηκε γέυμα σὺς προσκεκλημένους στὸ ὁποῖο πήραν μέρος και μέλη τῆς Οργανωτικῆς Επιτροπῆς και ἄλλοι που βοήθησαν στήν προετοιμασία τῆς ἐκθεσης.

Η ἐπίσκεψη στὰ τμήματα τῆς ἐκθεσης συνεχίστηκε ὅλη τὴν ἡμέρα ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα που ἀρχισε τὸ βιαννίτικο γλῆντι, στὸ χῶρο τῆς πλατείας ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία του Μιχαῆλ Ἀραγγέλου.

Ἐμπόδια και ἀμφιβολίες για τὴν ἐπιτυχία τῆς δημιουργῆς ὁ δυναπὸς ἀέρας που φυσῖσσε ὅλη ἡμέρα, με τὴ νύχτα δυνάμωσε περισσότερο. Ὅλα ὁμως κι ἐδῶ ξεπεράστηκαν. Πολὺς κόσμος συγκεντρώθηκε. Η παρουσία του χορευτικοῦ συγκροτήματος του Συλλόγου τῆς Αθῆνας ἀπὸ τὸς Μανὼλη Ἀναστασάκη, Γιώργο Λουλάκη, Μαρία Κοτσαφάκη, Ελίνα Κονσολάκη, Ἀναστασία Τριγωνάκη και τὸν Μανὼλη Καλέργη ἔδωσε ἰδιαίτερο τόνο. Ἐπαῖξαν με κῆφι οἱ οργανοπαῖκτες μας Δημήτρης Μυλωνάκης, Μύρος Κουτρομπάκης, Μιχαῆλ Κουσκουμπέκης με τὰ παιδιὰ του και τὸ συγκρότημα του Κώστα Βασιλάκη. Στὰ διαλείμμα-

Ο Διοικητῆς Υπ)σεως Χωρ)κῆς Βιάννου κ. Γαλανάκης που πολὺ συνέβαλε στήν ἐπιτυχία τῆς ἐκδηλώσεως, με τὴ συμμετοχὴ του στὶς συναντήσεις τῆς ἐπιτροπῆς για τὴν προετοιμασία με και στὶς 29 Ιουλίου με ὅλους τὸς ἀνδρῆς τῆς Υπ)σεως, ἐκφράστηκε με τὰ πὶο καλὰ λόγια.

Με τὴν Βιαννίτικὴ ἐκδήλωση ἀσχολῆθηκαν ἐπίσης και οἱ ἐφημερίδες του Ἡρακλείου ΠΑΤΡΙΣ, ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, ΚΡΗΤΙΚΟ ΦΩΣ, τῆς Αθῆνας ΒΗΜΑ, ΝΕΑ και ἄλλες που ἴσως δὲν ὑπέεσαν στήν ἀντίληψή μας. Πολὺ ευνοϊκὰ ἦταν και τὰ σχόλια τους. Ἐτσι τὸ ΒΗΜΑ γράφει: **Ευλαβικὸ προσκῆνημα στὶς παραδόσεις:**

«ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 1 Αυγούστου. Του ἀναποκρίτῆ μας.

Με σιγουριά οἱ Βιαννίτες οἰκοδομοῦν τὸ μέλλον τους θεμελιωμένο στήν ἀσπείρευτὴ πηγὴ τῆς λαϊκῆς τους παράδοσης. Με τὰ δόντια κρατημένοι στὸν παραμελημένο τόπο τους διδοῦν τὴ μάχη νὰ μὴ χαθοῦν.. νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὶς ξενόφερτες παραμορφωτικῆς ἐπιδράσεις.

Ἀποφασιστικοὶ ὅπως ἦταν πάντα ξεκῖνησαν και πραγματοποιῖσαν τὴν πρῶτὴ πανεπαρχιακὴ πολιτιστικὴ τους ἐκδήλωση.

Ἄνοιξαν τὶς κασῆλες και τὰ μασούλα τους, κατέβηκαν στὰ ὑπάγια και στὶς ἀποθήκες τους βρῆκαν ὅτι ἔχει σχέση με τὴν παρρηγοικὴ τους κληρονομιά νὰ τὴ δεῖξουν σὺς ξένους, νὰ σκύψουν και οἱ ἴδιοι πάνω τῆς νὰ δοῦν τὶς ρίζες και τὸν εαυτὸ τους...

Ὅλοι μαζί σάν ἕνας ἀνθρωπος ἀναποκρίθηκαν στὸ κάλεσμα. Μάζεψαν ὅτι παλιὸ χαρακτηριστῆ τῆς ἀσχολῆς και τὸν τρόπο ζωῆς τῶν παπουδῶν τους και τῶν ἰδιων στὸ σπιτί, στὸ μαγαζί, στὸ χωράφι, στὸ γλῆντι, σὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες».

Και τὸ ΚΡΗΤΙΚΟ ΦΩΣ κλεινε τὴν περιγραφή τῆς ἐκδηλώσεως με τὰ παρακάτω:

«Βιάννος 29 Ιουλῆ 1979.

Μὴ ἠρωαία πολιτιστικὴ ἐκδήλωση. Τὸ παρελθόν δεμένο με τὸ παρόν.

Οἱ ρίζες τῆς Βιάννου χυμένες βαθιά στή φιλόξενη αἱματοβαμμένη γῆ της. Συνεχῆ τους ὁ κορμός και τὰ φύλλα τῆς αἰώνχρης Βιάννου, που ὑψωνονται περήφανα στὸν οὐρανὸ που σκεπάζει τὴ βιαννίτικὴ γῆ.

Δέντρο αἰωνόβιο ἡ Βιάννος που ἀντιστᾶται στὶς καταγίδες τῶν καιρῶν, στὶς ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων φασιστῶν, στὰ κύματα του ἀμφισβητούμενου δυτικῶ «πολιτισμοῦ» που φυλάει σὺς κλάδους της πολυτιμὸ ἀνθρώπινο ἀποκτημα: τὴ μεγάλη πολιτιστικὴ κληρονομιά της».

Ένα ἄλλο τμήμα ἀπὸ τὴν ἐκθεση.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ & ΤΟ ΙΕΡΟ ΣΥΜΗΣ

(Όμιλία στην πολιτιστική έκδήλωση τῆς 29ης 'Ιουλίου 1979)

Τοῦ κ. ΖΗΣΗ ΜΠΟΝΙΑ

Ἀγαπητοί φίλοι,
Θεωρῶ ὑποχρέωσή μου νὰ εὐχαριστήσω τὴν ἀξία καὶ δραστήρια ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς πολιτιστικῆς αὐτῆς ἐκδήλωσης, γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ μοῦ 'κανε μὲ τὸ κάλεσμά της. Κι ἀκόμη νὰ χαιρετήσω τὴν ὄραία σας προσπάθεια ἀπὸ μέρους τῶν συναδέλφων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Ἡρακλείου.

Ἐπειδὴ γιὰ λόγους ἀνεξάρτητους ἀπὸ τὴ θέλησή μας δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ μετάβαση στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο τῆς Σύμης, θὰ σὰς πῶ ἐδῶ δυὸ λόγια γιὰ τὰ ἀρχαιότερα τῆς ἐπαρχίας Βιάννου.

Σήμερα, μετὰ τὶς μακροχρόνιες ἐρευνες τοῦ καθηγητῆ Ν. Πλάτωνα στὴν περιοχὴ, μὰ ἰδιαίτερα μετὰ τὴ συστηματικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ ἱεροῦ στὴν Κάτω Σύμη ἀπὸ τὴν Ἐφορὸν Ἀρχαίων Α. Λεμπέση, εἴμαστε σὲ θέση νὰ γνωρίζουμε καλὰ τὴν παρουσία καὶ τὴ συμβολὴ τοῦ τόπου σας στὴν ἐρευνα τῆς Κρητογλωσσίας. Κατέχει μιὰ θέση ἐξαιρετικὴ, γιὰ τὴν ἐδῶ θρίσκονται μαρτυρίες καὶ στοιχεῖα γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸν πολιτισμὸ σὲ μιὰ συνέχεια ἀπὸ τὰ προϊστορικὰ ὡς τὰ βυζαντινὰ καὶ τὰ νεότερα χρόνια.

Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ νεολιθικὰ χρόνια, πρέπει νὰ ἀναφέρουμε τὰ τυχερὰ εὐρήματα ἀπὸ τὸν Ἄμιρά, μὰ προπάντων τὸ λατρευτικὸ σπήλαιο στὸ ὕψωμα Βίγλα στὰ ἀνατολικά ριζὰ τοῦ βουνοῦ. Ἰδιαίτερα σημαντικὸ καὶ γιὰ τὴν λατρεία συνεχίζεται σ' αὐτὸ ὡς τὰ ρωμαϊκὰ χρόνια. Δὲν ξεχάσαμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, πρὶν τὸ 2600 π.Χ. δηλαδή, ἄλλα στοιχεῖα. Οὔτε γιὰ τὸ πού καὶ πῶς ἦταν ὀργανωμένοι οἱ οἰκισμοὶ οὔτε γιὰ τὴν πυκνότητά τοῦ πληθυσμοῦ ἢ τὴν κοινωνικὴ του ὀργάνωση.

Στὴν πρώτη λαμπρὴ καὶ μέγαν ἐποχὴ τῆς Κρήτης, τὰ χρόνια τὰ Μινωικὰ ἀπὸ τὸ 2600 π.Χ. ὡς τὸ 1100 π.Χ. ἡ Βιάννος εἶναι μιὰ ζωντανὴ καὶ πολυάνθρωπη γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη περιοχὴ. ἔχει 20 οἰκισμοὺς γνωστοὺς ἀπὸ ἀνασκαφὴς ἢ ἐπιφανειακῆς ἐρευνες στὶς περιφέρειες τῶν χωριῶν: Πάνω Βιάννου — Χόνδρου — Ἀρβῆς — Ἁγίου Βασιλείου — Ἀμιρά καὶ ἄλλοι.

Τὰ ἀρχαιότερα μινωικὰ εὐρήματα ἔχουμε ἀπὸ τὰ Γαλανὰ Χαράκια Βιάννου καὶ ἀπὸ τὶς θέσεις «Μπουμπουλί», «Κάστελος», «Ἀμυγδαλοῖς» Χόνδρου. Τὰ πρῶτα αὐτὰ χρόνια οἱ οἰκισμοὶ καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις εἶναι πρῶτες, κρητογενεῖς οὐσιαστικῆς. Εἶναι μιὰ ἐποχὴ «κινδύνου», ἀκόμη ἡ Κρήτη δὲν εἶναι θαλασσοκράτειρα. Ἀποφεύγονται οἱ παραλίες καὶ προτιμῶνται τὰ ψηλὰ μέρη ποὺ παρέχουν μεγαλύτερη ἀσφάλεια. Τὰ νεκροταφεία εἶναι κοντὰ στὸς οἰκισμοὺς. Οἱ ταφές γίνονται σὲ πιθάκια ἀναποδογυρισμένα σὲ κοιλώματα ἢ σχισμὲς βράχων, ἢ βραχοσκεπές, ὅπως τὰ Γαλανὰ Χαράκια, Χάρους Ἱεροῦ — λατρευτικὸς δὲν ἔχουμε στὰ 11 Μινωικὰ χρόνια, ἐμφανίζονται στὴν ἐπόμενη περίοδο.

Στὰ Μ Μινωικὰ χρόνια ἀπὸ τὸ 2000 ὡς τὸ 1600 π.Χ. περίπου οἱ οἰκισμοὶ καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις εἶναι καὶ περισσότερο καὶ σπουδαιότεροι. Ἄν καὶ πρόκειται περισσότερο γιὰ σπιτὰ ξέχωρα καὶ ὄχι γιὰ ὀργανωμένα οἰκιστικὰ σύνολα, ἐν τούτοις ἡ κατασκευὴ εἶναι μνημειακότερη, οἱ τοῖχοι πρὸ ἰσχυροί.

Θέσεις ὅπου ἐντοπίστηκαν ἢ ἀνασκάφηται οἰκισμοὶ αὐτῆς τῆς περιόδου εἶναι ἡ περιοχὴ

Χόνδρου («Ἀμυγδαλοῖς» — Μπουμπουλί — «Τούρκισσα» — «Ξυνοχλάδος» — «Κάστελος») στὴν «Ψαρή Φοράδα», στὰ «Γαλανὰ Χαράκια Βιάννου, στὸν Ἁγίου Βασίλειο, στὸν Ἄμιρά, στὴν Ἀρβῆ, στὸ Καλάμι, στὸν Κερατάκαμπο. Οἱ ταφές τῶρα πάλι γίνονται σὲ πιθάκια ὅπως καὶ στὴν Μινωικὴ ἐποχὴ, ἀλλὰ καὶ σὲ λάρνακες πῆλινες, σὲ κοιλώτες φυσικῆς ἢ λαξευτῆς στὸ βράχο. Ἐμφανίζονται οἱ θολωτοὶ τάφοι ὅπως στὴ «Φορτέσσα» Ἀρβῆς. Παράλληλα μὲ τὴν πρόοδο στὴν κοινωνικὴ ὀργάνωση κάνουν τὴν ἐμφάνισή τους κτίρια λατρευτικὰ δίπλα στὸς οἰκισμοὺς ἢ σὲ κορφῆς λόφων. Παράδειγμα ἀγροτικῆς ἱεροῦ στὶς Ρουσές Χόνδρου, ὅπου ἀνασκάφηκε κτίριο 5 δωμάτων μὲ ἓνα μεγαλύτερο κεντρικὸ δωμάτιο. Τὰ δυὸ ἐσωτερικότερα δωμάτια προορίζονταν γιὰ τὴν λατρεία, τὰ ἄλλα σὰν ἀποθηκευτικὸς χῶρος γιὰ τὶς προσφορές — τὰ τάματα — τῶν πιστῶν. Βρέθηκαν ἴχνη θυσιῶν καθὼς καὶ πολλὰ πιθάκια ποὺ μὲ τὸ λάδι ποὺ θὰ περιείχον συνέλεξαν στὴν καταστροφὴ τοῦ κτιρίου ποὺ φαίνεται νὰ γίνε ἀπὸ πυρκαϊά. Τὰ ἱερὰ κορυφῆς, ψηλὰ στὸς λόφους, εἶναι χῶρος ὅπου λατρεύεται ἡ μινωικὴ θεότητα στυγερὰ ὑπόστασή της. Τέτοιου εἶδους ἐνδιαφέρον ἱερὸ εἶναι αὐτὸ τῆς Σύμης, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ γίνε λόγος ἀναλυτικὰ στὸ τέλος.

Παράλληλα μὲ τοὺς οἰκισμοὺς στὶς ἀκρες τοῦ ἢ σὲ πρὸ ξεχωριστὲς θέσεις θρίσκονται οἱ ἀγροτικῆς. Μεγάλια δηλ. ἀγροτικὰ σπιτὰ ἢ κατοικία κάποιου μορφῆς ἄρχοντα ποὺ ἐλέγχει τὴν καλλιέργεια τῆς περιοχῆς. Τέτοιες ἀγροτικῆς στὸν Ἁγίου Βασίλειο, στὸν Ἄμιρά, στὴν Ἀρβῆ.

Ἡ σπουδαιότερη περίοδος γιὰ τὰ προϊστορικὰ χρόνια εἶναι ἡ Ὑ Μινωικὴ ἀπὸ τὸ 1600 ὡς τὸ 1100 π.Χ. περίπου. Τώρα παρατηρεῖται μισθωμαντικὴ αὐξηση τοῦ πληθυσμοῦ, γενικότερο φαινόμενο στὴν Κρήτη. Ἐξῆλλου ἡ καταστροφὴ τῶν μεγάλων ἀνακτόρων ἀπὸ τὸ σεισμὸ τοῦ 1450 π.Χ. καὶ ὁ ἐρχομὸς τῶν Ἀχαιῶν στὴν Κρήτη διώχνει τὸν πληθυσμὸ ἀπὸ τὰ ἀνακτορικὰ κέντρα πρὸς τὴν ὕπαιθρο. Ἡ γενικότερη ἀνάταραξις, ἡ κατάλυσις τῆς Μινωικῆς θαλασσοκρατίας, δημιουργοῦν αἰσθημάτων ἀνασφάλειας καὶ οἱ οἰκισμοὶ κτίζονται σὲ ἀσφαλις σημεία, σὲ λόφους καὶ ἴσως μὲ κάποια ἀχύρωση ὅπως στὸ «Καστρί» Κερατάκαμπο. Διαλέγονται θέσεις σὲ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας, ποὺ ἐπικοινωνοῦν ὅμως μὲ τὴν θάλασσα μὲ φυσικοὺς δρόμους (χαράδρες) καὶ στὴν παραλία ἐκτὸς λίγων οἰκισμῶν (Α καὶ Δ. «Τροχάλοι») ὑπάρχουν μικρῆς ἐγκαταστάσεις λιμενικοῦ χαρακτήρα.

Οἱ περισσότεροι οἰκισμοὶ εἶναι στὴν περιοχὴ Χόνδρου (6—7), ὁ μεγαλύτερος στὴ θέση «Τούρκισσα» καὶ ὁ πρὸ καλὰ ἐρευνημένος στὴν ἐκφάλα Χόνδρου. Συνεχίζεται τὸ παλαιὸ μινωικὸ σύστημα μὲ συγκροτήματα σπιτιῶν σὲ ἀδιάσπαστη συνοχὴ. Βρέθηκαν αἶθουσες μὲ κολῶνες, μικρῆς αὐλῆς μὲ ὑπαίθριες ἐστίες, σκάλες ποὺ συνέδεαν διαμερίσματα σὲ διαφορετικὰ ἐπίπεδα, μικρὰ δωμάτια ποὺ χρησίμευαν σὰν ἱερὰ. Συνοχικὰ ἀνασκάφηκαν 44 δωμάτια, διάδρομοι καὶ ὑπαίθριοι χώροι. Τὰ ἱερὰ εἶναι τῆς ἴδιας μορφῆς (Φορτέσσα — Ἀρβῆς — «Περδῶλα Χόνδρου») ἢ σὺν

χίεται ἡ λατρεία τοῦ ἱεροῦ χάρους (Ρουσές Χόνδρου) ὁ χαρακτήρας τῶν ἐγκαταστάσεων εἶναι μικτὸς ἀγροτικὸς — ποιετικὸς — ἐμπορικὸς. Στὶς ταφικῆς συνθήκες λείπουν οἱ θολωτοὶ τάφοι. Τὰ νεκροταφεία εἶναι δίπλα στὸς οἰκισμοὺς καὶ μὲ τὴν ἐκτασή τους, ὅπου οἱ οἰκισμοὶ εἶναι ἀνεξερευνητοί, δείχνουν τὴν πληθυσμιακὴ αὐξηση.

Ἀπὸ τὰ γεωμετρικὰ χρόνια ὡς τὸ 700 π.Χ. περίπου, εἶναι λιγότερες οἱ εἰδήσεις μας γιὰ τὴν ἐπαρχία Βιάννου, μὲ ἐξαιρέση τὸ ἱερὸ τῆς Σύμης καὶ ἴσως ὀρισμένους θέσεις στὴν Ἀρβῆ ἢ στὸ ὕψωμα Βίγλα.

Πόλεις γνωστῆς ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ ρωμαϊκὰ χρόνια εἶναι ἡ Βιάννος καὶ ἡ Ἀρβῆ, κτισμέναι καὶ οἱ δυὸ στὴ θέση τῶν ὀνυμίων σημερινῶν χωριῶν. Ἐπίσης ἀπὸ τὸν Ἄμιρά καὶ τὸ Καλάμι, ἔχουμε κτίσματα καὶ εὐρήματα αὐτῆς τῆς ἐποχῆς. Ἄλλὰ ἐπειδὴ σχεδὸν πουθενὰ δὲν ἔχει γίνε συστηματικὴ ἐρευνα οἱ καλύτερες εἰδήσεις γιὰ τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ χρονικὴ περίοδο προέρχονται πάλι ἀπὸ τὴν ἀνασκαφὴ τῆς Σύμης.

Ἡ Ἀρβῆ ἦταν σπουδαία πόλις — λιμάνι μὲ σημαντικό ἱερὸ τοῦ Ἀρβίου Διός. Ἡ Βιάννος, ἰσχυρὴ αὐτόνομη πόλις, ὅπως δείχνουν καὶ τὰ νομισμὰτά της ποὺ παρουσιάζουν γυναικεῖα κεφαλὴ ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἄνθος ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, χαράζει δική της ἀνεξάρτητὴ πολιτικὴ, γνωστὴ ἀπὸ ἐπιγραφῆς συνθηκῶν της μὲ ἄλλες πόλεις, φαίνεται ὅτι ἐξασθενέει ὅμως στὰ τελευταῖα π.Χ. χρόνια καὶ τελικὰ ὑποκύπτει στὴ γειτονικὴ Ἰεράπυτνα (σημερινὴ Ἰεράπετρα).

Ἐνα ἐνδιαφέρον κτίριο ἀπὸ τὰ ὕστερα ἑλληνιστικὰ καὶ τὰ ρωμαϊκὰ χρόνια ἔχει ἀνασκαφῆ στὴ θέση «Ρουκούνη κορφῆ» Χόνδρου. Κτισμένον στὴν κορφῆ τοῦ λόφου ποὺ δεσπόζει στὴν περιοχὴ, ἦταν ἓνα εἶδος φάροῦ. Ἄπο τελεία ἀπὸ δυὸ τοίχους στρογγυλοῦς σὰν δακτυλίδια μὲ ἐξωτερικὴ διάμετρο γύρω στὰ 13 μέτρα. Μεταξὺ τῶν δύο τοίχων διέδρομος στεγασμένος ἀπὸ τὴν κλίση τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου. Ὁ ἐσωτερικὸς χῶρος ὑπαίθριος, ὅπου σὲ κέντρο σὲ ὑπερψωμένον πλακόστρωτο ἀναβόταν ἡ φωτιὰ καὶ γύρω γύρω, στὴ ἀκρὴ ὑπῆρχε κυκλικὸ θρανίον. Σῶζεται σὲ ὕψος περίπου 2 μέτρων.

Στὴ βυζαντινὴ ἐποχὴ, ἡ ἐπαρχία γνωρίζε καλὰ χρόνια. Αὐτὸ μαρτυροῦν οἱ πολλὲς καὶ ὠραίες ἐκκλησίαι τῆς περιοχῆς. Στὴν Ἀρβῆ καὶ στὴ θέση «Ἁγία Εἰρήμη» εἶναι γνωστὴ μιὰ πρωτοβυζαντινὴ Βασιλικὴ Α τοῦ χωριοῦ, βρέθηκαν ἐπίσης καὶ πρωτοβυζαντινοὶ τάφοι.

Ἀπὸ τὸ πλῆθος τὰ ὁμορφα ἐκκλησιαστικὰ ἐνδεικτικὰ θὰ ἀναφέρουμε μερικά.

Στὴν περιοχὴ τῆς Ἀρβῆς, ἡ παλαιὰ ἐκκλησία τῆς Παναγίας «MADONA DI ARVI» δύο μονόχωρα ἐκκλησιαστικὰ, ὁ Ἁγ. Θεόδωρος καὶ Ἁγ. Δημήτριος Χόνδρου κτίσματα τοῦ 14ου αἰῶνα. Ὁ Ἁγ. Θεόδωρος ἀναστηλωμένος ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία. Ἐπίσης ὁ Ἁγ. Γεώργιος καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς στὸν Κερατάκαμπο. Στὸν Κρεβάτι, ὁ Ἁγ. Ἰωάννης μὲ βυζαντινὸ τέμπλο καὶ ὠραίες εἰκόνες. Στὸ Ἁγίου Βασίλειο, ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, μὲ τοιχογραφίες σὲ δυὸ στρώματα κακοκείμενες σὲ δυὸ ποχῆς, οἱ νεώτερες τοῦ 15ου αἰῶνα. Στὴν Ἀπάνω Σύμη, ὁ Ἁγίος Γεώργιος (φωτογραφίες τοῦ ὁποῖου ὑπάρχουν στὴν ἐκθεσὴ), δημοσευμένος ἀπὸ τὸν

Ἐφορο Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Μπορμπούδακη. Οἱ τοιχογραφίες μὲ τὶς τόσο πνευματικῆς μορφῆς εἶναι ἔργο τοῦ ζωγράφου, ΕΜΜ. ΦΩΚΑ, ἀμέσως μετὰ τὸ 1450. Τέλος στὴν Ἀπάνω Βιάννο δυὸ ἀξιόλογες καὶ ὁμορφῆς ἐκκλησίαι: Ἡ Ἁγ. Πελαγία στὸ Σωρὸ, κτίσμα τοῦ 1360 μὲ τοιχογραφίες, δείγμα τῆς τέχνης τῆς ἐποχῆς τῶν Παλαιολόγων μὲ ρεαλιστικὰ ζωντανὰ στοιχεῖα σοφὰ συνταιριασμένα μὲ ντόπια κρητικὰ στοιχεῖα. Ἐπίσης ὁ Ἁγίος Γεώργιος, κτισμένος στὰ 1401 μὲ τοιχογραφίες τοῦ ζωγράφου Ἰωάννη Μουσοῦρου, τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει καὶ ἡ ὑπογραφή. Οἱ μορφῆς ἐξαίλωμένες, σὲ ἱερατικῆς στάσεις, μὲ σκούρα χρώματα. Εἶναι τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἀξιολογῆς κρητικῆς σχολῆς, τῆς ὁποίας τὰ καλύτερα δείγματα ἔχουμε ἀπὸ τὸ 16ο καὶ 17ο αἰῶνα. Γιὰ τὴν ἴδια τὴν πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, τὸ Βιάννο, ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε κατὰ παρατάω. Ἡ πόλις ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴ θέση, ἀπὸ τὰ μινωικὰ ὡς καὶ τὰ βυζαντινὰ χρόνια. Εἶναι γνωστὴ σὰν Βιάννος ἢ Βιέννα ἢ Βιέννα.

Τὸ ὄνομά της, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς Σπένφανος Βυζάντιος, τὸ πήρε ἀπὸ τὸν Βιέννο, ἓνα ἀπὸ τοὺς μυθικοὺς Κουρήτες, τοὺς τρεῖς δηλαδὴ νέους ποὺ εἶχαν ἀναλάβει τὴν προστασία τοῦ πατέρα τῶν θεῶν Δία κατὰ τὴ νηπιακὴ του ἡλικία. Ἐχουμε ἀναφέρει τὴν ἴστορία της ὡς τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Στὴν βενετοκρατία, ἡ Βιάννος εἶναι τὸ μεγαλύτερο χωριὸ τῆς Καστελιανίας BELVEDERE. Ἡ ἀπογραφή τοῦ 1583 μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ κάτοικοι της ἦταν 1006. Στὰ 1832 εἶχε 193 οἰκογένειες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες οἱ 103 χριστιανικῆς καὶ οἱ 90 τουρκικῆς. Στὴ διάρκεια τῆς τουρκικῆς ἐποχῆς ἦταν 1822 ἀπὸ τὸ Χασάν Πασὰ καὶ ἡ δευτέρη στὰ 1864 ἀπὸ τὸν Ὁμέρ Πασὰ. Στὰ νεότερα χρόνια ὑπῆρξε πατριὰ ἀξιολογῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων καὶ ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρουμε μόνον τὸν Γιάννη Κονδυλάκη, ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους λογοτέχνες καὶ δημοσιογράφους τῆς νεώτερης Ἑλλάδας. Ὅσο γιὰ τὴν πρὸ κοντινὴ μας ἱστορία εἶναι πολὺ γνωστῆ καὶ πρόσφατες στὴν μνήμη ὅλων σας οἱ θυσίες στὴν Γερμανικὴ κατοχὴ, μὲ κορύφωμα τὸ Σεπτέμβρι τοῦ 1943.

Γιὰ νὰ μὴν σὰς κουράσω, θὰ σὰς πῶ μόνον λίγα λόγια γιὰ τὸ ἱερὸ τῆς Σύμης. Εἶναι ὁ σημαντικότερος ἀρχαιολογικὸς χῶρος τῆς περιοχῆς καὶ μοναδικὸς γιὰ τὸν πλοῦτο τῶν εὐρημάτων του. Μέχρι τὴν τελικὴ δημοσίευσις τῆς ἀνασκαφῆς, ποὺ πιστεύουμε ὅτι θὰ εἶναι ὑποδειγματικὴ, ὅπως καὶ οἱ μέχρι τώρα ἀναφορές, θὰ ἀρκεσθοῦμε σὲ ὅσα μὲ χρι στιγμῆς γνωρίζουμε.

Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα, ὁ χῶρος εἶναι μοναδικὰ ὁμορφος μὲ τὴν πλοῦσια θάλασση καὶ τὴν πηγὴ τοῦ νεροῦ. Ἀπὸ κε φαίνεται μεγάλο τμήμα τῆς Ν. παραλίας τῆς ἐπαρχίας. Καὶ δὲν εἶναι τὸ ἱερὸ κάποιου διπλανοῦ οἰκισμοῦ ἀλλὰ ἓνα παγκρήτιο ἱερὸ, ὅπου βρίσκουμε προσφορῆς καὶ τάματα ἀπὸ πολλὲς πόλεις τῆς Κρήτης.

Ὁ ἀνασκαμμένος χῶρος εἶναι διαμορφωμένος σὲ τρία ἀνθηρα, τρεῖς παράτες δηλαδὴ, ἐξαιτίας τῆς κλίσης τοῦ εδάφους. Τὰ ἀρχαιότερα εὐρήματα καὶ οἰκοδομικῆς φάσεις εἶναι ἀπὸ τὸ τέλος τῆς Μ Μινωικῆς ἐποχῆς, ἄς

ποῦμε ἀπὸ τὸ 1600 π.Χ. περίπου. Οἱ παλιότερες αὐτῆς φάσεις θρίσκονται ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνδρῶν ποὺ εἶναι στὴν ἀρχὴ τῶν γεωμετρικῶν χρόνων. Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς λειτουργίας τοῦ ἱεροῦ ἔχουμε μὲ κρὰ συγκροτήματα δωματίων, ἀλλοῦ μὲ θρανίον στὰ ἐσωτερικὰ τῶν τοίχων, ἀλλοῦ μὲ ἐστία στὸ κέντρο, ὅπου ἦταν καὶ ὁ χῶρος τῆς λατρείας. Ἐδῶ γίνονται οἱ προσφορῆς τῶν ζώων ἢ ἀφήνονταν τὰ χάλκινα ἢ πῆλινα ἀντικείμενα. δῶρα τῶν πιστῶν γιὰ ἐξευμενισμὸ τῆς θεότητας. Ὁ πλοῦτος αὐτῶν τῶν εὐρημάτων εἶναι ἐξαιρετικὸς καὶ οἱ πληροφορίες ποὺ μᾶς δίνει γιὰ τὴν λειτουργία γενικὰ τῶν μινωικῶν ἱερῶν, πολύτιμες.

Ἀλλὰ ἡ μοναδικότητα τοῦ ἱεροῦ εἶναι ἡ συνέχεια τῆς λατρείας καὶ μετὰ τὰ μινωικὰ χρόνια ὡς καὶ τὰ ρωμαϊκὰ, ὡς τὸν 3ο αἰῶνα π.Χ. Ἐνας μεγάλος δωμὸς κτίζεται καὶ ἀποτελεῖ ἀπὸ ὄχι καὶ πέρα τὸ κέντρο τῆς λατρείας στὸ χῶρο Μιὰ πρῶτη φάση τοῦ στὰ Ὑ Μινωικὰ χρόνια καὶ ἡ δευτέρη ἀπὸ τὰ γεωμετρικὰ καὶ πέρα. Γύρω ἀπὸ τὸ δωμὸ βρέθηκε μεγάλος ἀριθμὸς προπάντων χάλκινων ἀναθημάτων τῆς γεωμετρικῆς καὶ κύρια τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς τοῦ 7ου καὶ 6ου αἰῶνα. Μικρὰ ὅμοια ὡματα ζώων καὶ τὰ μοναδικὰ χάλκινα περίτμημα ἐλάσματα (σὰν αὐτὰ ποὺ βλέπετε στὶς φωτογραφίες). Εἶναι ἀναθημάτων ἀπὸ λεπτὸ φύλλο χαλκοῦ καρφωμένο σὲ ξύλινο μικρὸ πίννακα ποὺ δὲν διατηρήθηκε.

Τὰ θέματα τοῦ ἐπαναλαμβάνονται στερεότυπα: οἱ ἴδιοι οἱ πιστοὶ ποὺ ἔρχονται στὸ ἱερὸ κουβαλώντας στὸ ὄμο τὸ ζῶο γιὰ τὴ θυσία ἢ προσφέροντας τμήματα ζώων. Παραστάσεις τοῦ θεοῦ Ἐρμῆ, σὲ ἓνα μάλιστα ἐλάσμα φαίνεται ἀνεπασμάτως πάνω σὲ δέντρο. Οἱ παραστάσεις αὐτῆς μαζί μὲ εὐρήματα ποὺ εἰκονίζουν τὴ θεὰ Ἀφροδίτη σὲ συνδυασμὸ μὲ ἐπι

γραφῆς μᾶς δεβαιώνουν ὅτι τὸ ἱερὸ ἦταν ἀφιερωμένο στὸν Ἐρμῆ Δεινιότη καὶ στὴν Ἀφροδίτη. Εἶναι κι οἱ δυὸ θεοὶ τῆς γονιμότητας καὶ τῆς βλάστησης. Πράκειται γιὰ ἐπιβίωση τῶν ἴδιων μινωικῶν θεοτήτων ποὺ τώρα ταυτίζονται μὲ συγκεκριμένους θεοὺς τοῦ ἑλληνικοῦ δωδεκάθεου. Ἡ μεγάλη θηλυκὰ θεότητα πολὺ εὐκόλα ἐγίνε Ἀφροδίτη καὶ ὁ νεαρὸς σύντροφός της ποὺ συμβόλιζε τὴν δύναμη τῆς ζωῆς καὶ τῆς γονιμότητας ταυτίστηκε μ' αὐτὴ τὴν ἰδιότητα τοῦ Ἐρμῆ.

Ἡ μοναδικότητα τῶν ἀρχαϊκῶν αὐτῶν εὐρημάτων μιλεῖ ἀπὸ μὴν τῆς γιὰ τὸ ψηλὸ ἐπίπεδο τῆς ἀνάπτυξης τῆς τέχνης στὴν Κρήτη τὴν ἐποχὴ αὐτῆ. Καὶ λύνει προβλήματα ἀρχῆς καὶ ἐξέλιξης ὀρισμένων εἰκονογραφικῶν τύπων ποὺ θὰ πρέπει νὰ προέρχονται ἀπὸ ντόπιο κρητικὸ ἐργαστήριο. Εἶναι, παραπᾶ ἀπὸ πιθανὸ ὅτι ἀριστοτεχνικὰ ἀπὸ πρῶτα τὸ κέντρο τῆς λατρείας καὶ μετὰ τὰ μινωικὰ χρόνια καὶ ἡ δευτέρη ἀπὸ τὰ γεωμετρικὰ καὶ πέρα. Γύρω ἀπὸ τὸ δωμὸ βρέθηκε μεγάλος ἀριθμὸς προπάντων χάλκινων ἀναθημάτων τῆς γεωμετρικῆς καὶ κύρια τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς τοῦ 7ου καὶ 6ου αἰῶνα. Μικρὰ ὅμοια ὡματα ζώων καὶ τὰ μοναδικὰ χάλκινα περίτμημα ἐλάσματα (σὰν αὐτὰ ποὺ βλέπετε στὶς φωτογραφίες). Εἶναι ἀναθημάτων ἀπὸ λεπτὸ φύλλο χαλκοῦ καρφωμένο σὲ ξύλινο μικρὸ πίννακα ποὺ δὲν διατηρήθηκε.

Τὰ θέματα τοῦ ἐπαναλαμβάνονται στερεότυπα: οἱ ἴδιοι οἱ πιστοὶ ποὺ ἔρχονται στὸ ἱερὸ κουβαλώντας στὸ ὄμο τὸ ζῶο γιὰ τὴ θυσία ἢ προσφέροντας τμήματα ζώων. Παραστάσεις τοῦ θεοῦ Ἐρμῆ, σὲ ἓνα μάλιστα ἐλάσμα φαίνεται ἀνεπασμάτως πάνω σὲ δέντρο. Οἱ παραστάσεις αὐτῆς μαζί μὲ εὐρήματα ποὺ εἰκονίζουν τὴ θεὰ Ἀφροδίτη σὲ συνδυασμὸ μὲ ἐπι

γραφῆς μᾶς δεβαιώνουν ὅτι τὸ ἱερὸ στὴ Σύμη μᾶς εἶναι γνωστὸ καὶ ἀπὸ φιλολογικῆς μαρτυρίας. Πράκειται γιὰ τὸ «Ἱερόν Ὀρος» ποὺ ἀναφέρει ὁ Πτολεμαῖος μετὰξὺ Ἰνατου (τοῦ σημερινοῦ χωριοῦ Τσουτσουρος) καὶ Ἰεράπετρας.
BIANNOΣ, 29—7—1979

ΠΟΡΕΙΑ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ

Ἀπὸ τὸ ελαιόσταμιον Ἡρακλείου μᾶς στάλθηκε ἡ παρακάτω ἀνακοίνωση.

«Μέτρια χαρακτηρίζεται ἡ ἐλαιοπαρὰγωγή καὶ ὑπολογίζεται νὰ φθάσει τοὺς 1300 τόνους λῶδι. Αὐτὸ οφείλεται στὸ χαμηλὸ ποσοστὸ καρποδέσεως. Καλὴ χαρακτηρίζεται ἡ παραγωγή τῆς παραλιακῆς ζώνης καὶ χαμηλὴ τῆς ὀρεινῆς. Ἡ γενικὴ κατάσταση τῶν ἐλαιοδένδρων εἶναι καλὴ καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐλαιοκάρπου ἱκανοποιητικὴ. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταπολέμησης τοῦ δάκου εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ. Μέχρι σὴ μερὰ ἔχουν πραγματοποιηθεῖ ὁ πρῶτος γενικὸς ψεκασμὸς σ' ὅλες τὶς ἐλαιοκομικῆς περιοχῆς τῆς Ἐπαρχίας καὶ τοπικοῦ ψεκασμοὶ σὲ μερικῆς περιοχῆς ποὺ κριθῆκε σκόπιμο (Κερατάκαμπος, Καβούσι, Ἁγ. Νικόλαος Ἀνώ Βιάννου, Ἁγ. Γιώργης Χόνδρου, Ἀστιβιδάλακος Συκαλόγυ).

Τὰ κενὰ ποὺ δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὴν ἀπόλυση τῶν τριῶν τομεαρχῶν συμπληρώθηκαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ Ἐλαιόσταμιον. Ὁ ἐπόπτης καὶ οἱ τομεάρχες Δασκοκτονίας ἐπισκέπτονται τακτικὰ τὶς ἐλαιοκομικῆς περιοχῆς, συνεργάζονται στενὰ μὲ τοὺς παγιδωθέντες καὶ ἀρχιεργάτες

καὶ μόνις τὰ δακτικά στοιχεῖα τὸ ἐπιβάλλον, θὰ δώσουν ἐντολὴ γιὰ τὴν ἐναρξη τοπικῶν ψεκασμῶν.

Καμμιά λοιπὸν ἀνησυχία δὲν πρέπει νὰ διακατέχει τοὺς ἐλαιοπαρὰγωγούς τῆς ἐπαρχίας.

Ἀπὸ τὸ Ταμεῖο Προστασίας Ἐλαιοπαρὰγωγῆς Ν. Ἡρακλείου

ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 3
APPETS CIVILIS ETC. σ. 337), στὸν Μπαρότσι, (25 V), VIANNES CATO στὸν Καστροφύλι. (Κ 97) VIANNES CATO μὲ 254 κάτ. τὸ 1583. Στὴν ἀπογραφή τοῦ 1881 ἀναφέρεται στὸ δῆμο Βιάννου μὲ 164 Χριστιανούς καὶ 143 Τούρκους κάτ.

Βίγλα ἡ Ἀπάνω, ἡ. Οἰκισμὸς τῆς κοινότη. Συκολόγου ἐπαρχ. Βιάννου, ν. Ἡρακλείου, κάτ. —, υψ. 290 μ. Κατοικε

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία όλων των Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Όδος 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή)

Έτίσιες συνδρομές

Έιδιωτών Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών δρχ. 200 > 300

Έμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ Έπιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Έράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Έράκλειο Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μή δέν έπιστρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν τις άπόψεις των συγγραφέων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (Γñ και άνθρωποι)

Του Βασ. Γ. Χαρωνίτη

Διαβάζοντας, παλιότερα, σκόρπια κείμενα του Γιώργη Θεοδοσάκη σε έφημερίδες και περιοδικά, είχα νιώσει τή χαρά και τή συγκίνηση που τίθεται ό κάθε Κρητικός σαν του θυμίζου την άπλη ζωή των παιδικών του χρόνων, τότε που οι άρες κλυούσαν μολαές, γεμάτες κροτίδες, που συντηρούσαν τήν Κρήτη κι έκαναν τους ανθρώπους της να πιστεύουν πως «Ένα μεγάλη εϋθύνη να είσαι Κρητικός». Τώρα όμως που έχω στα χέρια το πρώτο του διβλίο με τον όμορφο τίτλο «Παλμός τής Κρήτης» αισθάνομαι και κά τι άλλο:

Πόσος πλοΐτος υπάρχει κρυμμένος στο κάθε χωριό μας κι έμεις άσυλλόγητα τον άφήνομε και παρασέρνεται από το ρεύμα των καιρών και χάνεται... Κι αυτό είναι άκριδώς το σημείο που θέλω να τονίσω στο διβλίο του Γιώργη Θεοδοσάκη «Παλμός τής Κρήτης»: «Ότι άκουσε τον παλμό τής Κρητικής του ψυχής, έσκυψε νοσταλγικά στις παιδικές του θύμνες, τις άνάστυρε από το βάθος τής καρδιάς του και τις άπλωσε στο άχαρτί να τις χαρούν κι οι άλλ-

λοι. Θρύλοι και παραδόσεις του χωριού του, παλικάριές, άγώνες για ά δόν έρωτα και τή ζωή, όλα αυτά δοσμένα με μια θέρμη και άγάπη που συγκινούν. Και συμφωνώ άπόλυτα με τον Κωστή Φραγκούλη που προλογίζοντας το διβλίο γράφει ότι «άπό πολλά κείμενα τού διβλίου ξεχειλίζει ένας τόσο άσυγκράτητος λυρισμός, ώστε ό συγγραφέας τους να γίνεται περισσότερο ποιητής παρά πεζογράφος. Σ' αυτό συντελεί όχι μόνο ή έμφυτη ποιητική διάθεση που χαρακτηρίζει τους Κρητικούς, αλλά κι ένας πηγαίος πληθωρισμός που ώραϊζει και τά πιο ξερά κι άντιποιητικά κείμενα». Ό Γιώργης Θεοδοσάκης ζει με τή νοσταλγία τής γής του κι έχει πολλά παραμύθια μέσα του.

Μιά πρώτη γεύση μάς έδωσε με τον «Παλμό τής Κρήτης» που άξίζει να διαβαστεί από όλους. Συγχαίροντας τον γι' αυτή τήν ώμορφη προσπάθεια, έλπίζομε πως δέν θάρρησει να μάς δώσει κι άλλες σελίδες άπό τή γνήσια λαϊκή μας ζωή.

ΒΑΣ. Γ. ΧΑΡΩΝΙΤΗΣ ΧΑΝΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Άπό τή ζωή και τις παραδόσεις τής Έπαρχίας Βιάννου ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΣΗ ΜΑΡΓΗΣ Του κ. Δ.Χ.Κ. (ΒΙΑΝΝΙΤΗ)

Ο Νικολής - γιατί Νικολή τον ελέγανε - πήρε τή βούργια, έβγαλε τή λύρα κι άρχισε να παίζει. Οι άλλες νεράιδες, με γέλια και χαρές, ήρθανε κοντά και φέρονε δυό σφερίνια από σφακολούλουδα και λυγαριές και τσι στερφάνωσαν. Όμως ο Νικολής δέν έπίστευε στα νεράϊ δοκαμώματα, ήξερε καλά πώς, σαν έρχότανε η ώρα, οι νεράιδες θά χανόντανε, μόνο άν μπορούσε να τή πάρη τού μαντήλι δέ θά τήν έλανε. «Άχ, αυτό τό μαντήλι», έλεγε και ξανάλεγε μέσα που και περιμένε να βρει τή ευκαιρία. Τό γλάρι άναψε, ο Νικολής έπαίξε και τραγουδούσε κι οι νεράιδες χορεύανε, η ακροποταμιά χαιρότανε πούτση κή μέρα. Η ώρα όμως πούτση κή τό θάρρει, μά δέν μπορούσε να κάμει πράμα. Οι νεράιδες άρχισαν να φύγουν, μια μία πούσανε τό γούρτζη χανόντασε, οι νεράιδες έμειναν ή λυγαρή, όπως τήν έλεγε τό

Νικολιό, μά μέσα στο μέθυσι και στα στριφογυρίσματα του χορού, στην τελευταία στροφή τό χρυσόπλουμισμένο μαντήλι, όπως ανάμιζε στον αέρα, μπλε χτηκε σ' ένα κλαδί κής έφρυξε από τό χέρι. Εκείνος τότε μ' ένα πήδημα τ' άρπαξε και τ' άχωσε στο στήθος του. Η λυγαρή έπεσε στα γόνατα και τον παρακαλούσε να τής τό δώσει πίσω, μά σαν είδε πως δέν μπορούσε να κάνει πράμα, υποτάχτηκε στο ριζικό της ακροϋθης στο Νικολιό από χωριό του. Εκεί στήσανε τό σπιτικό τους κι άλοι, χωριατοί και ξένοι, καμαρώνονταν πού τήν άρπαξε τού τήν πεντάμορφη τό Νικολιό. Πέρασε πολύς καιρός από τότες και μία μέρα σ' ένα καμινάρι η νεράϊδα με τή καμινάρι τής ξεγύλασε τό Νικολιό και τού πήρε τό μαντήλι, τόχα μου για να τό σύρει με τή χορδή. Όλοι οι πανηγριώτες μαζεύθηκαν να κοιμαρμόσουν τή λυγαρή, γιατί καμία δέν μπορούσε να τή πα-

ραβεί στή χάρη και στο γύρισμα του χορού. Τό Νικολιό έπαίξε μ' όλη τήν τέχνη και τή δύναμη τής ψυχής του, τό λυράκι του σκορπούσε τόμελωδίο κό του σκοπό στα πέρατα του κόσμου και κανείς δέν μπορούσε να φανταστεί τό τέλος. Σαν απάσωσε ο χορός, η λυγαρή κούνησε τό μαντήλι τής στον αέρα σαν αποχαρτί και χάρηκε μέσα στο λαγκαδιές. Ξυπώσω τής χάρησε και τό Νικολιό. Από τότε κανείς δέν τούς ξανάδε ως τή μέρα που βρήκαν στην ακροποταμιά τον άδικοχαμένο λυράρη. Ο κόσμος έλεγε πως τον πνίξαν οι νεράιδες, γιατί τούς είχε πάρει τούτση κή τήν άδελφή τους, μά η αλήθεια είναι πως τό κακορίζικο τό Νικολιό πέρασε από βύσανα και τό σερβιτά του πο' όχε για τήν ώμορφη νεράϊδα. Αυτά σκεφτότανε τό δύστυχο τό Ρηνάκι κι από τό φόβο του μόν πάει κι ο άντρας τής τά ίδια φώναζε: (Συνεχίζεται)

Γιά να γνωρίσουμε και άλλες χώρες

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ

Του κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΖΑΜΟΥΖΑΚΗ

5ο

Πρός τό Θεό! Επισκεφτήκαμε αρκετά χωριά, που ξεχωρίζουν για τό τουριστικό τους ενδιαφέρον, και θαυμάσαμε τά εργαία τους κτίσματα, όλα με αρμονικό ρυθμό, και τήν καθαριότητα τους. Σ' ένα νομό γοθθικό ρυθμού θαυμάσαμε τήν προβλητικότητα του, τή μεγαλοπρέπεια τής κορφή. Τους πεδινούς τόπους, σκέφτηκα, οι άνθρωποι δέν μπορούν ν' άνέβουν ψηλά σ' ένα βουνό, απ' ό που αισθάνεται κανείς πως επικοινωνεί με τον Θεό περισσότερο. Ίσως να συντάξανε και αυτο στή δημιουργία του γοθθικού ρυθμού, που δείχνει τήν τάση του ανθρώπου να απελευθερωθεί, ν' άνέβει πιο πάνω από τή γή και να προσεγγίσει περισσότερο τό Δημιουργό. Στα δάση του βορρά είδαμε τήν πανύψηλη οξιά, με τό λείο και ίσιο κορμό χωρίς παρακάδι σχεδόν τής τήν κορφή. Μας είπαν ότι η «ενατένιση» των δέντρων αυτών από τά κάτω προς τά άνω, ενέπνευσε στους ανθρώπους τό πανύψηλο καμπαναριό του γοθθικού ρυθμού. Δέν αποκλείεται ο άνθρωπος, βλεπόντας τά δέντρα αυτά να φτάνουν τόσο ψηλά, να θέλησε να φτιάξει κάτι ανάλογο, κάτι ανώτερο, με τήν επιθυμία όμως πάντα να προσεγγίσει περισσότερο με τον τρόπο αυτό προς τό

Θεό.

Στό Ρήνο. Περίπατο με βαποράκι στις εκβολές του μεγάλου ποταμού Ρήνου. Πολλές γραφικότητες παρουσιάζει ο μεγάλος αυτός ποταμός, δεξιά και αριστερά στις όχθες του, που τον διασχίζουν διαρκώς πλοία για τής μεταφορές. Στήν περιοχή αυτή είναι και οι περισσότεροι τεράστιοι ανεμόμυλοι, που ανυψώνται να νερά σε υψηλότερα κανάλια για να χυθούν στη θάλασσα. Έγιναν τό 1740 και η δυναμικότητα του καθενός ανάλογα με τον αέρα, έφτανε τον 1 1/2 τόνο νερό τό δευτερόλεπτο. Σήμερα η άνύψωση του νερού γίνεται με ηλεκτρικές τούρπινες, για τουριστικούς όμως λόγους αρκετοί ανεμόμυλοι διατηρούνται σε λειτουργία και δέχονται πολλούς επισκέπτες.

Η χλωρίδα. Μεγάλη διαφορά, σε σύγκριση με τή χώρα μας, υπάρχει στα είδη των δέντρων και των θάμνων που συναντά κανείς στην Ολλανδία και στις άλλες βόρειες χώρες. Από τά δέντρα συναντά κανείς έλατα, ένα είδος πεύκο, βελανιδιές, καστανιές, λεύκες και ένα είδος πλατάνου, που διαφέρει από τό δικό μας. Από τούς θάμνους κυριώς ρίκια, βάτα και ένα υποτυπώδη πυράκαθο. Τά βάτα είναι πολλά στην Ολλανδία, όπου χρησιμοποιούν τά βατόμουρα για μαρμελάδες και άλλα γλυκά. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία άλλων δέντρων και θάμνων, που δέν βρίσκονται στον τόπο μας.

Επιστροφή. Από τή βορειοανατολική περιοχή του Βελγίου περάσαμε κατά τήν επιστροφή. Πολλές βιομηχανίες και τό έδαφος του είναι εντελώς άμοιο με τής Γερμανίας. Μπιστοντας στην Γερμανία συναντήσαμε τό Άαχεν, περάσαμε τήν Κολωνία και διαμυκτηρεύσαμε στο Κόμπελεντς, που είναι κτισμένο εκεί που ενώνονται οι δύο μεγάλοι ποταμοί, Ρήνος και Μοζέλας. Στις όχθες και των δυό ποταμών όμορφα επιβλητικά ατμόπλοια κι άλλα πλεούμενα. Στο δυτικότερο τμήμα τής Γερμανίας λίγες βιομηχανίες, πολλές καλές λίμνες, μεταξίς των οποίων και αμπέλια. Τά κλήματά τους είναι όλα σηκωμένα ψηλά σε πασσάλους, για να λιάζονται περισσότερο, γιατί βέβαια, η ήλιο φάνεια δέν είναι όση στον τόπο μας. Παρά τούτον ονομαστά κρασιά του Ρήνου στις περιοχές αυτές.

Ο Εσπερινός. Δεύτερη διανυτέρευση στην Γερμανία, στην ώρα της φράϊ μπουργκ, κοντά στο έλβετικό σόνορα, κτισμένη στους πρόποδες ενός δασωμένου λόφου. Πολλά ωραία είδαμε στην πόλη αυτή. Τόμικρο ποταμό πού τή διασχίζει με τά ορμητικά και κατακάθαρα νερά του και τά γραφικά γεφυρκα του, τον Πύργο, τό Δημόριο χείρι, και άλλες πολλές οικοδομές. Τό μεγαλύτερο όμως στάλιμα του φράϊ μπουργκ είναι ο κάθε δρικός του ναός, γοθθικού ρυθμού, ένας από τούς ωραιότερους, με τό πανύψηλο καμπα-

ναριό του, τή γραφική του πρόσοψη, τά ζωγραφισμένα με εικόνες Αγίων πολύχρωμα τζάμια και τής πολυάριθμες θρησκευτικές παραστάσεις σε αγάλματα, με επιβλητικές συνθέσεις και μορφές, που σου προκαλούν θρησκευτική ευλάβεια και φόβο Θεού. Κι πολλές αρμονικά επί 15 λεπτά τής ώρας χωρίς διακοπή τον εσπερινό. Είναι Κυριακή βράδυ, αλλά εσπερινός και μελιτοούργια γίνονται καθημερινά από τούς καθολικούς. Προτού ακόμη κτηπήσουν οι καμπάνες, πλωθεί πιστό έχρουν συγκεντρωθεί στην εκκλησία και κάθονται χωρίς τήν παραμικρή κίνηση, χωρίς τον ελάχιστο ψιθύρο. Η ευλάβεια ήταν ακόμη μεγαλύτερη, όταν άρχισε ο εσπερινός με αρμόνιο, που συνόδευε τά τροπάρια. Τό περισσότερο εκκλησιασμο παρακολούθησε τον έσπερινό γονατιστό.

Η Ελβετία έχει τόσο μεγάλη φήμη. Η πραγματικότητα δέν υστερεί καθόλου από τή φήμη αυτή. Γραφικοί δρόμοι, ποσάμενους λόφους και βουνά, κοιλιάδες, λίμνες, χιονισμένες κορφές, τούναλ, γραφικά χωριά με σπίτια με χρωματιστά κεραμίδια. Τό πράσινο είναι έντονο, γιατί τό ζωογονεί ο βουνίσιος αέρας.

Τά λιβάδια εναλλάσσονται με τό δάσος και φτάνουν πολλές φορές ως τό βουνό ψηλά. Περάσαμε κοντά στην Τή Βασιλεία και τή. Λοκάρνη, στο έδαφος τής λίμνης των Τεσσάρων Δασών κάναμε πίκι — νικ και τσι τσι με ψωμί κύκνους, πάπιες και πέστρופες.

★ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όλους που με οποιονδήποτε τρόπο μάς συμπαράστανε στο βαρύ πένθος μας. Οικογένεια Γεωργ. Βαρδιατζάκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Τό Λύκειο Βιάννου ευχαριστεί: 1) τον κ. Ιωάν. Φουρναράκη για τό ποσό των 25.500 δρχ. και 2) τό Σύλλογο Βιαννιτών τής Αθήνας για τό ποσό των 6.000 που μάς έστειλαν για να δοθεί σέπαιδιά του Λυκείου μας.

Από τήν Επιτροπή Πανεπαρχιακής Πολιτιστικής Εκδήλωσης στις 29 Ιουλίου μάς έστειλαν τον οικονομικό απολογισμό.

Από έλληνη χώρα θά δημοσιεύσουμε στο επόμενο φύλλο.

Ό Γέρο Κυπάρισσος

Του κ. Γιάννη Δημηλά (Δημητρομανωλάκη)

3ο (τελευταίο)

Πήρε ο Σήφης τήν άφραση του στα γρήγορα. Σαν αγριόγατος γαντζώθηκε σε μία πευκόριζα που γυμνή κρέμονταν και κινήθηκε προς τά κάτω, μά πάλι δέν μπόρεσε να φτάσει τό Χαρίδημο. Και τότε πήρε τήν πιο γενναία απόφαση, που μόνο ένας πατέρας, ένας αδερφός ή ένας φίλος μπιστεμένος μπόρουσε να πάρει.

Έπιασε με τά χέρια του τήν άκρα τής ρίζας, έκαμε ανεμόσκαλα τό κορμί του, κι έτσι μπόρεσε ο Χαρίδημος ν' αρπάξει τό κάτω μέρος των ποδιών του, και ο δυνατός άντρας, έχοντας τό βαρύ φορτίο κρεμασμένο στα πόδια του, μπόρεσε σιγά σιγά να συρθεί σιγήφορικά πάνω στην χοντρή πευκόριζα, με χρι πού ο Χαρίδημος μπόρεσε κι αυτός να πιαστεί από τήν ίδια ρίζα, οπότε με περισσότερη ευκολία κατάφεραν να συρθούν και οι δυό προς τά πάνω, και ν' αγκαλιάσουν τον κορμό του πεύκου που ήταν ριζωμένος στην άκρη του γκρεμού, ν' ανεβούν και να πατήσουν στο στερέο έδαφος.

Σηκώθηκαν οι δυό άντρες, σταμάτησε ο ένας αντίκρου στον άλλον, κοιτάχτηκαν κατάματα, κι άπότομα έπεσε ο ένας στην αγκαλιά του άλλου, σαν δυό αδερφοί που 'χαν χωρίσει από χρόνια και χάρθηκαν τή ίχνη τους, και ξαφνικά ανταμώνανε ανέλπιστα ύστερα από χρόνια.

Από τότε οι δυό θανάσιμοι οχτροί γενήκανε δυό μπιστεμένοι φίλοι. Ένωσαν τούς γειτονοικούς βοσκότοπους τους, ένωσαν τά κπάδια τους και τά κάνανε ένα, ένωσαν τά παιδιά τους κι έγιναν συμπεθέροι, ο ένας από τό γιό του κι ο άλλος από τή θυγατέρα του, και ο άγριος τόπος με τά λίγα χωμάτα και τά πολλά χεράκια, που παρά λίγο να γενεί η αφορμή μιας ανθρώπινης τραγωδίας, έγινε τόπος αγάπης και γήεγαυγελίας για τούς δυό οικογένειες. Κι εγώ, παιδί μου, συνέλασε πάλι ο γέρο - Κυπάρισσος, ώρες ώρες τά χάνω, δέν ξερω τί

να πώ. Βλέπεις ένα άνθρωπο να θέλει να σκοτώσει τον γείτονα του, να έχει ένα σοβαρό λογαριασμό μαζί του τή μία στιγμή, και τήν άλλη σ' ένα μεγάλο κιντυνο, σαν αρρωστήτη τό παιδί του οχτρού του, η γυναίκα του, σαν πάρει φωτιά τό σπίτι του, να τά ξεχνά όλα, να λυπάται για τή συμφορά του γείτονα του, να τή μπιφορεί μέσα στον κιντυνο για να βοηθήσει. Χωρίς να λογαριάζει τή ζωή του.

Μού φαίνεται, κι άνοι άνθρωποι να 'ναι, ότι είναι οι άνθρωποι, Χριστιανοί, Τούρκοι, άσπροι, μελαψοί, είναι αδέρφια, μά πρέπει να βρεθούν σ' ένα μεγάλο κιντυνο για να καταλάβουν, γιατί τότε χάνει ο νους, κερδίζει η καρδιά και αυτή κάνει κου μαντίο. Και όχι μόνο οι ανθρώποι, μά και τά ζώα, τά πουλιά, και τά δέντρα, γιατί όλα, μά όλα, αναπνέουν τον ίδιο αέρα, ζούν κάτω από τον ίδιο ήλιο και είναι καμωμένα από τό ίδιο χέρι».

Αυτό τό καλοκαίρι ήταν από τό καλύτερα τής ζωής μου. Πέρασαν όμως τά χρόνια και πέρασαν όμοσ γρήγορα...

Μιά φορά από τότε μπόρεσα να πάω στο αγαπημένο χωριό, και ν' ανεβώ στην αδέχαστη παλιά γειτονιά μου.

Έφερα γύρω τά στενά σοκάκια τής. Ξεχασμένος σαν να μίν άλλαξε τίποτε, σαν να μίν πέρασαν τόσα χρόνια, έστρεφα κάθε τόσο ολόυθε τή ματιά μου αναζητώντας, αλίμονο όμως, άδικα, τον αγαπημένο μου γέροντα, τον άνθρωπο που τόσο αγαπήσα.

Κλειστή, αρχαιασμένη η πόρτα του σπιτιού του. Ο γέρο - Κυπάρισσος πούσταν, μόνο η μουρτί βρισκόταν στην θέση τής και στην ρίζα τής κείτονταν, κουφαλισμένος από τό χρόνια, ένας κορμώδης δέντρος. Πήρα τον κατήφορο με τήν ψυχή γεμάτη θλίψη. Τό φεύγα μου συνόδευε ελαφρό θρόισμα που έμοιαζε με μιλητό. Ήταν τό μουρμούρισμα τής μουρτίς, που θροούσε τα φύλλα τής στον αέρα λυπημένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΛΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Με τήν ύπ' αριθμ. 81) / 1979 άπόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Έρακλείου άναγνωρίστηκε σωματείο με τήν έπωνυμία «ΠΟΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΚΟΛΟΓΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ» με έδρα τό χωριό Συκολόγο και με σκοπό τήν άνάμειση στα μέλη του, άνάπτυξη κοινωνικών σχέσεων και πνευματικής άλληλεγγύης και συμμετρίας άλλολεγειών τής πολιτιστική προαγωγή του Συκολόγου.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

★ **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 1
 ατομικές των ιδιοκτητών, είναι ζημιές στην εθνική οικονομία, που χρέος έχουμε να προσαταύουμε και πρώτοι απ' όλους οι κρατικοί φορείς και στη συγκεκριμένη περίπτωση τού Υπουργείου Δημοσίων Έργων.

Επιβάλλεται σωστός προγραμματισμός και σωστή αξιοποίηση του συνόλου του οδικού δικτύου της χώρας. Αναγνώστης μας σωφέρ μάς καταγγέλει: Ο δρόμος προς τὸ ορεινὸ χωριὸ Σκαμνάκι Γυθίου, τελειοταίω χωριὸ τῆς οδικῆς ἀρτηρίας, χωρὶς ἐνδοχώρα καὶ ἰδιαίτερη κίνηση ἀλλὰ μὲ μόνη ἐξυπηρέτηση τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, εἶναι τόσο τέλειος, πού δὲν διαφέρει ἀπὸ κεντρικῆς ἀρτηρίας τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου.

Γιατὶ ὁ δρόμος Ἀρκαλοχωρίου - Βιάννου, στὸν ὁποῖο καθημερινὰ κυκλοφοροῦν ἑκατοντάδες τροχοφόρα ὄλων τῶν τύπων, διακινούνται κάθε χρόνο

χιλιάδες τόνοι ἀγροτικῶν προϊόντων, περνοῦν οἱ κάτοικοι τριάντα καὶ πλέον χωριῶν, καὶ χιλιάδες ἐκδρομῆς ἀπ' ὅλη τὴν Κρήτη καὶ ἄλλες περιοχές, παραμένει στὴν ἀθλία κατάσταση πού βρίσκεται χρόνια τώρα; Δυὸ εἶναι οἱ τρόποι θεραπείας τοῦ κακοῦ: ἢ ν' ανοιχτεῖ ὁ δρόμος Ἀρκαλοχωρίου -Κασάνοι - Μάρθα - Βιάννου, πού ὑπάρχει ἀπὸ χρόνια ἡ μελέτη, καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐξυγίανση τοῦ εδάφους στὴ θέση Χαρακόβρυση καὶ Κάτω Βιάννου, ἢ νὰ γίνῃ ἐπιπέδου ἡ ἐξυγίανση τοῦ εδάφους καὶ στὴν Παναγιά.

Χρέος, κύριε ὑπουργέ, νὰ προχωρήσετε ἄμεσα στὴν τολμηρὴ, ἀλλὰ σωτήρια γιὰ τὴν περιοχὴ, ἀπόφαση τῆς χορήγησης τῶν πιστώσεων πού χρειάζονται γι' αὐτὸ οἱ τεχνικῆς υπηρεσίες τῆς Νομαρχίας Ἡρακλείου, χρέος πρὸς τὸν τόπο, χρέος ἰδιαίτερα στὴν εθνικὴ οικονομία, γιὰ νὰ προστατευθεῖ ἀπὸ τὴν καθημερινὴ σπατάλη πού ποικιλότροπα δημιουργεῖται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ

Ἡ παραπάνω ἀπάντηση τῆς Νομαρχίας Ἡρακλείου γιὰ τὴ σοβαρότητα οὗ δρόμου Ἀρκαλοχωρίου - Βιάννου δημιουργεῖ τὴν υποχρέωση κάθε συνεπαρχιώτη πού μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ στὴ χορήγηση τοῦ ποσοῦ πού χρειάζεται.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΛΑΙΟΤΑΜΕΙΟ

Μὲ ἀφορμὴ τὸ ὑπόμνημα τῶν τριῶν γεωπόνων τομεαρχῶν δακοκτονίας στὴν Ἐπαρχία Βιάννου, μὲ τὸ ὁποῖο ζητοῦσαν τὴ χορήγηση ἐιδικοῦ ἐπιδόματος γιὰ ἀντιμετώπιση αὐξημένων ἐξόδων διακινήσεώς τους στὴν ορεινὴ ἔπαρχία, τὸ ελαιόταμειο προχώρησε στὴν ἀπόλυση τους. Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ προκάλεσε τὴ διαμαρτυρία τῶν κατοίκων τῆς ἔπαρχίας ἀλλὰ καὶ τῶν γεωπόνων ἐκτάκτων ἐκτιμητῶν τοῦ ΟΓΑ κλιμακίου Κρήτης, πού ζητοῦν ἐιδικὴ μεταχείριση τῶν τομεαρχῶν τῶν ορεινῶν περιοχῶν.

Ἡ περίπτωση αὐτὴ μᾶς δίνει

Ἡ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΒΙΑΝΝΟΥ

Ἀπὸ τότε πού κυκλοφόρησε ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ, πρὶν τρία χρόνια, ζητᾶ τὴν αξιοποίηση τῶν γεωτρήσεων Βιάννου, γιατί πιστεύει πὺς θὰ συμβάλει ἀρκετὰ στὴ βελτίωση τῆς ζωῆς στὴν περιοχὴ. Ὅπως ἀναγγέλλουμε σὲ προηγούμενο φύλλο μας, διατέθηκε φέτος τὸ ποσὸ τῶν 4.500.000 δρχ. γιὰ τὴν κατασκευὴ ὑδαταγωγῶν, πού θὰ ἀξιοποιήσῃ τὴ μιά ἀπὸ τρεῖς γεωτρήσεις. Τὸ ποσὸ ὅμως αὐ-

τὰ. Οἱ Κοινοτῆτες τῆς ἔπαρχίας, καὶ οἱ σύλλογοι Βιαννιτῶν τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῆς Ἀθήνας, ἀς μελετήσουν τὸ θέμα καὶ νὰ βροῦν τρόπο γιὰ τὴν προώθησή του.

τὸ δικαίωμα νὰ υπενθυμίσουμε τὴν περίπτωση τοῦ ἐπαρχιακοῦ γεωπόνου στὴν ἔπαρχία μας, πού, ἐνῶ ἔχουν περάσει 14 μῆνες ἀπὸ τότε πού ἐπανιδρύθηκε ἡ ἔδρα του, δὲν βρίσκεται γεωπόνος γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴ θέση. Γιατὶ;

Μπορεῖ ἡ Διεύθυνση Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τοὺς κατοίκους τῆς ἔπαρχίας μας, πού μῆνες τώρα μένουν ἀναπάντητα τὰ ἐρωτήματά τους; Μήπως γιὰ τὴν ορεινὴν ἐπίδομα τὸ ὁποῖο ἀναγκάστηκαν νὰ ζητήσουν οἱ τομεάρχες τῆς δακοκτονίας; Κι ἀφοῦ εἶναι ἀναγκαῖο, γιατί τὸ ἀρμόδιο ὑπουργεῖο δὲν τὸ χορηγεῖ;

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΙΑΝΝΟΥ

Νεοσύστατος ὁ Σύλλογος Γυναικῶν Βιάννου. Καὶ ὅμως στὸ λίγο χρονικὸ διάστημα πού λειτουργεῖ ἔχει νὰ ἐπιδείξει καὶ ἐγγυάται πολλὰ γιὰ τὴν ἔπαρχία. Σὲ συνεργασία μὲ τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα Ἄνω Βιάννου, Λουτρακίου καὶ τὸ Νηπιαγωγεῖο, ὁργάνωσε ἔκθεση παιδικῆς ζωγραφικῆς καὶ γιορτὴ τῆς μητέρας μὲ μεγάλη ἐπιτυχία.

Στὴν πανεπαρχιακὴ πολιτιστικὴ ἐκδήλωση ἦταν ἀποφασιστικὴ ἡ συμβολὴ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τους γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκδηλώσεως.

Ἀπ' ὅ,τι μαθαίνουμε, ὑπέβλεσαν αἴτηση πρὸς τὴ Διεύθυνση Γεωργίας καὶ ζητοῦν τὴν τοποθέτηση στὴν ἔπαρχία καθηγήτριας Οἰκιακῆς Οἰκονομίας ἡ ὁποία πολλὰ μπορεῖ νὰ προσφέρει στὶς Βιαννίτισσες.

Παράλληλα κάνουν τὴ σκέψη νὰ ζητήσουν τὴν ἰδρυση βρεφονομικοῦ σταθμοῦ στὴ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΓΑΛΕΝΙΑΝΟΥ ΣΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΜΑΔΑΡΕΣ,,

Ὁ Βουλευτὴς τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου κ. Γαλενιανὸς ἐπισκέφθηκε προσφάτως τὸ Σωματεῖο Κρητῶν «ΜΑΔΑΡΕΣ» Ἄκ. Πλάτωνος — Κολωνοῦ στὴν Ἀθήνα.

Τὸν κ. Γαλενιανὸς ὑποδέχθηκε στὰ Γραφεῖα τοῦ Σωματεῖου ὁ Πρόεδρος κ. Ἐμμανουὴλ Γρυσμπολάκης καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, καθὼς καὶ πολλοὶ Κρητῆς κάτοικοι τῶν συνοικιῶν Ἄκ. Πλάτωνος — Κολωνοῦ πού ἀποτελοῦν τὸ 40ο) ο τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν αὐτῶν καὶ προέρχονται ἰδιαίτερα ἀπὸ τὶς ἔπαρχίες Βιάννου καὶ Ἐρατῆρας.

Ὁ κ. Γαλενιανὸς παρέμεινε πολλὰς ὥρες στὰ γραφεῖα τοῦ Σωματεῖου καὶ ὁ Γ. Γραμματέας κ. Ἐμμ. Τρευλλάκης τοῦ ἐξέθεσε τὰ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τοὺς Κρητῆς στὶς περιοχές Ἄκ. Πλάτωνος — Κολωνοῦ καὶ στὴ συνέχεια συζήτησε μὲ πολλὰ μέλη τοῦ Σωματεῖου γιὰ διάφορα τοπικὰ θέματα πού ἀπασχολοῦν τὰ χωριά Συκολόγο — Καδάμι — Σύμη καὶ γενικὰ τὴν ἔπαρχία Βιάννου.

Στὴν ὅλη συζήτηση παραβρέθηκε καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Ν. Στρατάκης, ὁ ὁποῖος ἀνέλυσε λεπτομερῶς τὰ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τὴν Κοινότητά του.

Ὁ κ. Γαλενιανὸς ἐδείξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλα τὰ ἀναπτυξιακὰ προβλήματα πού τέθηκαν ὑπὸψη του καὶ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ συμβάλῃ σὲ κάθε δυνατὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἐπίλυσή τους.

Τέλος πρότεινε στὸν πρόεδρο τοῦ Σωματεῖου κ. Γρυσμπολάκη νὰ συσταθεῖ, μὲ φροντίδα τοῦ Σωματεῖου, μιά ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐκπροσώπους ὄλων τῶν Κοινοτήτων τῆς ἔπαρχίας Βιάννου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Πανεπαρχιακῶν Πολιτιστικῶν Ἐκδηλώσεων ἔπαρχίας Βιάννου στίς 29 Ἰουλίου, εὐχαριστεῖ ὅλους ὁσοὶ συνέβαλαν μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο στὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκδηλώσεως.

Εὐχαριστοῦμε τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πέτρας κ. Δημήτριο, ὅλες τὶς πολιτικὲς καὶ στρατιωτικὲς ἀρχὲς τοῦ Νομοῦ πού τίμησαν τὴν ἐκδήλωσή μας, τὸν ὑπουργὸ κ. Κεφαλογιάννη καὶ τοὺς Βουλευτῆς κ. Μπαντουβά καὶ Σκουλά γιὰ τὰ τηλεγραφήματα συμπαράστασής τους.

Εὐχαριστοῦμε τὸν Τύπο Ἡρακλείου καὶ Ἀθήνας γιὰ τὴν προβολὴ τῆς ἔπαρχίας τὶς ἡμέρες προετοιμασίας ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκδήλωση. Εὐχαριστοῦμε τέλος ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ἔπαρχίας μας γιὰ τὴν ὀλόθερμη συμπαράστασή τους. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ΜΙΧ. ΠΕΡΒΟΛΑΡΑΚΗΣ Πρόεδρος Κοινότητος Βιάννου

ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΙΚΡΙΑ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὁργάνωσης τῆς Πολιτιστικῆς ἐκδήλωσης στὴν ἔπαρχία στίς 29 Ἰουλίου μὲ αἰτήσεις τῆς ζήτησε, ὁικονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐξόδων τῆς ἀπὸ τὸ Ἐργαστεῖο Πολιτισμοῦ, τὸν Ὁργανισμὸ Χειροτεχνίας, τὴ Νομαρχία Ἡρακλείου, τὴ Διεύθυνση Γεωργίας. Κανεὶς ὅμως δὲν ἀνταποκρίθηκε. Πρόκειται γιὰ ἀδυναμία ἢ ἀδιαφορία; Ὑποθέτουμε τὸ πρῶτο, χωρὶς καὶ αὐτὸ νὰ δικαιολογεῖται. Δημιουργεῖ μιά πικρία πού ἐπυχρῶσθη γυκαίνει ἢ συμπαράσταση τῶν συνεπαρχιωτῶν, πού πρόθυμα πρόσφεραν καὶ κάλυψαν ὅλα τὰ ἐξόδα.

νο, οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ ἐκθέσουν λεπτομερῶς τὶς ἀνάγκες καὶ τὰ θέματα πού ἀπασχολοῦν κάθε χωριό.

ΣΗΜ. Β. Ν.: Ἐκτιμοῦμε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Γαλενιανοῦ γιὰ τὴν ἔπαρχία μας. Ὅσο πρὸς τὴν ἔπαρχία μας, ἔστω πρὸς τὴν ἔπαρχία μας ἀπὸ τὰ ὑπομνήματα πρὸς τὰ διάφορα Ἐργαστεῖα πού κοινοδοιοῦνται καὶ σ' αὐτὸν ὅπως καὶ σ' ὅλους τοὺς βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ. Τοῦ τὰ γνωρίζουν ἀκόμη τὰ ΒΝΠοῦ τοῦ στέλλονται καὶ ἀπὸ τὶς στήλες τους προβάλλονται ἀρκετὰ. Περιμένουμε τὶς ἐνέργειές του γιὰ τὴν προώθησή τους.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Βιάννος 20 Ἰουλίου 79
 Πρὸς τὰ Βιαννίτικα Νέα
 Εἶμαι ἕνας ἀγρότης καὶ μάλιστα ἀνάπηρος.

Πρὶν ἀπὸ σαράντα (40) ἡμέρες ἔβγαλα ἕνα χαρτί ἀπὸ τὸν ΟΓΑ τῆς Βιάννου γιὰ νὰ κάμω μιά ἐξέταση στὰ μάτια μου στὸ «Βενιζέλειο Νοσοκομεῖο». Τὸ χαρτί τὸ ἔστειλα μὲ τὴ μαμὴ πού ἐργαζόταν τότε ἐκεῖ νὰ μοῦ βγάλῃ τὸ εἰσιτήριο ὅπως καὶ μοῦ τὸ ἔβγαλε γιὰ τὶς 17 τοῦ Ἰουλίου.

Ἐπῆγα λοιπὸν στίς 17 Ἰουλίου στὸ «Βενιζέλειο» ἀπὸ τὶς 9 πρῶτῃ κι ὅταν ἐφώνασαν αὐτοὺς πού θὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ γιατρὸ ἐγὼ δὲν ἄκουσα τ' ὄνομά μου. Παραπονήθηκα τότε στὴ Διεύθυνση καὶ μοῦ ἔδωσαν ἕνα χαρτί, ἀλλὰ ὁ γιατρὸς δὲν τὸ δέχτηκε, διότι ἦταν ὁ ἄρρωστος πολλοί. Τότε μοῦ ἔδωσαν ἄλλο χαρτί-γιὰ νὰ ξαναπάω στίς 19 τοῦ ἴδιου μήνα.

Καὶ ἐρωτᾶ: εἶναι αὐτὸς τρόπος, νὰ ἐρχομαι ἀπὸ μιά μακρινὴ ἔπαρχία νὰ πληρώσω μόνο γιὰ τὸ αὐτοκίνητο 250 δρχ. καὶ νὰ ταλαιπωρηθῶ χωρὶς ἀποτέλεσμα;

Σὰς εὐχαριστῶ
 ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΜΜ, ΣΠΑΝΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Στὴν πολιτιστικὴ ἐκδήλωση τῆς 29ης Ἰουλίου ὁ κ. Φαρουλάκης, ἐκπρόσωπος τοῦ κ. Νομαρχοῦ, διαπίστωσε τὴν ὀργάνωση καὶ καλὴ λειτουργία τῆς Βιβλιοθήκης Βιάννου. Διαπίστωσε ὅμως ὅτι δὲν βρίσκεται στίς καταστάσεις τῆς Νομαρχίας. Μὲ τὴν ἐπιστροφή του στὸ Ἡράκλειο ἔδωσε ἐντολὴ νὰ συμπεριληφθεῖ καὶ σὲ μελλοντικὲς διανομὲς βιβλίων πού τὸ Ἐργαστεῖο στέλνει στὴ Νομαρχία, θὰ στέλλονταν καὶ στὴ βιβλιοθήκη Βιάννου.

Διαπιστώθηκε ἀκόμη ἡ ἐσφαλμένη τοπογραφικὴ ἀπότυπωση τοῦ οἰκοπέδου Βράσκου γιὰ τὴν διδασκαλὴ τοῦ Δ. Σχολεῖου καὶ δόθηκε ἐντολὴ γιὰ τὴν διόρθωση καὶ προώθησή του.

ΝΕΕΣ ΕΝΟΠΙΕΣ

Μὲ προεδρικὸ Διάταγμα πού δημοσιεύθηκε στὸ 152 φύλλο τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἔπειτα ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μητροπόλεως Πέτρας, ἰδρύεται

- 1) Ἐνορία τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος — Ἁγίου Νικήτα στὸ Συνοικισμὸ Κερατόκαμπο τῆς Κοινότητος Ἄνω Βιάννου καὶ
- 2) Ἐνορία τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Συνοικισμὸ Καστρί τῆς Κοινότητος Χόνδρου.

ΔΥΟ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

1) Παλιμὸς τῆς Κρήτης τοῦ κ. Γεωργ. Θεοδοσάκη, δρχ. 150
 2) Ο φαιμένιο τοῦ κ. Γιάννη Δημητρά (Δημητρομανωλάκη), δρχ. 300
 Καὶ τὰ δύο βρισκονται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Γ. Χρηστάκη, οδὸς 1866 αρ. 110. Στέλλονται καὶ ταχυδρομικῶς σὲ ὅσους στείλουν τὴν ἀξία τους ἢ μὲ ἀντικαταβολή.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἀπὸ τὸ Νομαρχιακὸ Συμβούλιο τῆς ἔπαρχίας μας κ. Χ. Δοριάκη στάλθηκε ὑπόμνημα στὸν Πρωθυπουργὸ, πολυλοῦς ὑπουργοῦς, στὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα, Νομάρχην Ἡρακλείου, Διευτῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ Νομοῦ, στὸν ὑπουργὸ καὶ τοὺς βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου.

Στὸ ὑπόμνημά του τονίζει στὴν ἀρχὴ πὺς ἡ ἔπαρχία Βιάννου κατέχει ξεχωριστὴ θέση γιὰ τουριστικὴ ἀξιοποίηση, καὶ ἰδιαίτερα μὲ χειμερινὸ τουρισμό, καθὼς ἐπίσης ξεχωρίζει γιὰ τὰ ἐκλεκτὰ τῆς προϊόντα λάδι, μπανάνα καὶ πρῶμα κητεντικὰ. Παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ κύμα τῆς μετανάστευσης ὀδηγεῖ στὴν ἐρήμωση τῆς ἔπαρχίας. Αἰτία ἡ κρατικὴ ἀδιαφορία στὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων πού ἀπασχολοῦν τοὺς κατοίκους.

Ἀναφέρεται στὴ συνέχεια σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα αὐτὰ ὅπως:

1. Τὴν ἀνάγκη ἐπαρχιακοῦ

γεωπόνου, Σχολῆ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Συνεργασία τῆς Γεωργικῆς Ἑπιτελείας μὲ τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση γιὰ τὰ ζητήματα δακοκτονίας κλπ.

2. Τὴν ἐπιδίωξη ὑποπρωκτορείου ΔΕΗ στὴ Βιάννο

3. Τὴν ἰδρυση θυρίδας Ἀγροτικῆς Τράπεζας.

4. Τοὺς δυσμενεῖς ὁρους γιὰ ἀδεια οἰκοδομῆς ἀγροικῶν καὶ ζητᾶ νομοθετικὴ ρύθμιση τοῦ θέματος προσαρμοσμένη στίς συνθήκες τῆς περιοχῆς μας μὲ τὸ μικρὸ κλῆρο.

5. Τὴν ἀπικατάσταση τῶν ὑδραγωγῶν Ἄνω Βιάννου καὶ Ἀρβῆς τὴν κατασκευὴ ὑδραγωγείου στὴν Ψαρὴ Φοράδα καὶ τὴν ἀξιοποίηση τῶν γεωτρήσεων Ἄνω Βιάννου καὶ τοῦ Φράγματος Χόνδρου.

6. Τὴν ἐνίσχυση τοῦ Ἰγυεῖο μικροῦ Σταθμοῦ Βιάννου καὶ τοῦ Ἀγροτικοῦ Ἰατρείου Πεύκου, σὲ φάρμακα καὶ ὑγειονομικὸ ὑλικό, τὴν ἀνέγερση ὑγειονομικοῦ σταθμοῦ στὴ Βιάννο, τὴ διενέργεια ἀεροψεκασμοῦ, ἀνάρυξη τῶν χαντακιῶν τοῦ λεκανοπέδιου Βιάννου καὶ τὴ συμπαράσταση στὴν κοινότητα Ἄνω Βιάννου γιὰ τὸ θέμα τῶν ἀπορριμμάτων.

7. Ζητᾶ τὴν τοποθέτηση καθῆγητῆ σωματικῆς ἀγωγῆς στὸ Γυμνάσιο — Λύκειο, τὴν ἀνέγερση διδασκαλῶν γιὰ τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα Ἄνω Βιάννου, Συλλόγου καὶ Καστρί.

8. Τὴν ἀνέγερση κτιρίου γιὰ τὴν στέγαση τοῦ Εἰρηνοδικεῖου καὶ

9. Τὴ μελέτη γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν δυνατοτήτων γιὰ χειμερινὸ τουρισμό, καὶ τὸ ὑπόμνημα καταλήγει:

«Δὲν εἶναι ἐκκλήση καὶ φωνὴ ζήτημα, πού ζητᾶ οἴκτο καὶ ἐλμυσσύνη. Εἶναι φωνὴ πικρίας μιάς παραγκωνισμένης ἀπόμεινης γωνίας τῆς χώρας μας, πού διεκδικεῖ τὰ δικαιώματά της. Γι' αὐτὸ εἴμαστε ἀπόλυτα πεπεισμένοι ὅτι θὰ βροῦμε κατανόηση καὶ ὅτι τὰ προβλήματα μας θὰ ἐπιλυθοῦν προοδευτικὰ στὸ σὺνολό τους».

ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Στίς ἐκδηλώσεις πού ἀναφέρονται σὲ γενικότερα θέματα τῆς ἔπαρχίας, πανεπαρχιακὸ μνημόσυνο, πανεπαρχιακὲς πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις, πανεπαρχιακὸ συνέδριο, προώθηση γενικότερων προβλημάτων τῆς ἔπαρχίας μας, δὲν ὑπάρχουν ὑπεύθυνα ἄτομα. Δὲν εἶναι ὑπόθεση μῆς ομάδας μικρῆς ἢ μεγάλης συνεπαρχιωτῶν. Εἶναι ὑπόθεση τοῦ συνόλου τῶν ἐπαρχιωτῶν ὅπου κι ἂν βρίσκονται.

Χρέος κάθε συνεπαρχιώτη εἶναι νὰ γνωρίζῃ στοὺς προέδρους τῶν κοινοτήτων τῆς ἔπαρχίας ἢ στοὺς συλλογιστῶν Βιαννιτῶν Ἡρακλείου καὶ Ἀθήνας τὶς δυνατότητες πού διαθέτει γιὰ νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἀνάλογα. Μὴν περιμένῃ νὰ τοῦ τὸ ζητήσουν, γιατί εἶναι ἀδύνατο νὰ ἔχουν ὑπόψη τους ὅλοι τὶς γνωριμῆς καὶ τὴ δυνατότητα πού διαθέτει ὁ κάθε συνεπαρχιώτης γιὰ τὴν προώθηση γενικότερων θεμάτων τῆς ἔπαρχίας στίς διάφορες ὑπηρεσίες, στὰ διάφορα ὑπουργεῖα.

Παράπονα ὅπως: «Ἐγὼ μποροῦσα νὰ βοηθήσω στὴν προβολὴ τοῦ μνημοσύνου ἢ ὅτι δῆποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν τηλεδραση ἢ τὸ ραδιόφωνο, μὰ δὲν μοῦ τὸ εἶπαν», «Ἐγὼ μποροῦσα νὰ βοηθήσω στὴ διάθεση οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης, ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, μὰ δὲν μοῦ τὸ εἶπαν», αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ πού μποροῦν ν' ἀκουστοῦν, δὲν βοηθοῦν στὴν προσπάθεια γιὰ τὴ βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς στὴν ἔπαρχία μας. Μὲ τὴν ἀμύλλα στὸ πῶς ν' ἀξιοποιηθοῦν οἱ γνωριμῆς, οἱ γνώσεις καὶ οἱ ικανότητες πού διαθέτουν οἱ Βιαννίτες, ὅλοι οἱ συνεπαρχιώτες πού εἶναι διακωμῆσιμοι σὲ ὅλους τοὺς τορεῖς τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἢ τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος, μποροῦμε νὰ κάνουμε θαύματα στὸν τόπο μας.

Πρωτοβουλία ὄλων, ὅχι ἀναμονὴ προσκλήσεων γιατί δὲν ὑπάρχουν ἀρμόδιοι γιὰ νὰ τίς στείλουν σήμερα. Τὶς ἔχει στείλει ὁ ὅλος μας ὁ τόπος μας, ἀπὸ τότε πού πήραμε τὸ ὄνομα τοῦ Βιαννίτη, καὶ καλοῦμασε ἀπ' αὐτὸν ν' ἀνταποκριθοῦμε. Εἶναι καὶ ὁ μόνος ἀρμόδιος γιὰ νὰ μᾶς ζητήσει εὐθύνες.